



LIVIRANNA

HÄADEMEESTE VALLA LEHT

SEPTEMBER 2020 NR. 30

Tuult purjedesse uuele kooliaastale!

Sügisvärvid looduses on juba mõnda aega märku andnud kooliaja lähenemisest.

Seekord ootasid kooliaja algust erilise innuga 50 meie valla kooliuisikut, kui ka need, kes kevadel pidid olude sunnil õppeaasta lõpetama kaaslastega kokku saamata.

2020/21 õppeaastal alustas meie valla neljas üldhariduskoolis õppetööd kokku 426 õpilast.

Uulu Põhikoolis alustas õppeaastat 173 õpilast. Nii suurt õpilaste arvu pole Uulu koolis varem olnud. Oma esimese aabitsa said Uulu Põhikooli aktusel 21 I klassi astujat.

Tahkuranna Lasteaed Algkoolis alustas I klassis 6 õpilast ning kooliperes on kokku 37 õpilast.

Hädemeeste Keskoolis alustas õppetööd käesoleval õppeaastal 169 õpilast ja esmakordselt astusid üle kooli läve 19 õpihimulist I klassi õpilast. Keskharidust on otsustanud omandama hakata 12 Hädemeeste Keskooli 10. klassi astunud noort. Gümnasiste on kokku 27.

Koolilt oodatakse täna „iga inimese võimete avamist ja tema toetamist viisil, mis lubab parimat toimetulekut järjest keerukamas maailmas ning ka selle maailma enda mõistlikul arengurajal hoidmist“. Nii on kirjeldanud Mati Heidmets muutunud õpikäsitust.

Et kool kõike seda suudaks, peavad tal olema nii head õpetajad, kui ka hea koolikeskkond ja arukad ning mõistvad toetajad. Nende hulgas lisaks õpilastele lapsevanemad, kogukond ja kooli pidaja. Kool on kindlasti asutus, mis toimib hästi ainult kõigi osapoolte koostöös.

Rõõmustav on tõdeda, et Hädemeeste valla kõik koolid on mehitatud kvalifitseeritud töötajatega ja täitmata õpetajakohti õppeaasta alguseks ei ole. Meie koolide õpetajad said hästi hakkama olukorras, mis nõudis päeva pealt uuel kursil purjetamist. Kus keegi ei jõudnud küsida, kas sul üldse purjekas on ja kas sa seda ka juhtida oskad? Suur tänu nii koolirahvale kui peredele, kellega koostöös see tundmatu ja hirmutav mereretk turvaliselt sadamasse tüüriti!

Suvega on korrastamist ja uuendamist saanud koolikeskkonnad. Ehitamisel on Uulu Põhikooli laiendus, vanasse majja on paigaldatud ventilatsioonisüsteem. Tahkuranna Lasteaed Algkoolis on suve jooksul tehtud pisiremonte, välja vahetatud koolipinke, muud mööblit ja tehnilisi vahendeid, korrastatud keldreid ja tuletõrje veevõtukohta. Kool valmistub tähistama Tahkuranna hariduselu 190-ndat väärikat juubelit juba 19. septembril. Hädemeeste keskkoolis uuendati juba kevadel söögisaali, suvega sai uue valgustuse spordikeskus. Õpilastele on rajatud rattaparkla, valmimas on skatepark koolimaja kõrval. Klassides on tehtud värskendusremonti, soetatud uusi tehnilisi vahendeid. Metsapoole Põhikoolis on nii klassiruumide kui söökla põrandad läbinud süvapuhasustuse ja vahatamise. Hoonetes on tehtud hooldustöid, soetatud uusi õppevahendeid ning parandatud tehnilist taristut.

Kõik eelpoolkirjeldatu loob head võimalused tulemuslikuks õppeaastaks.

Käesoleva 2020/21 õppeaasta avaaktustel nähtud kokku saamise elevus ja rõõm kinnitavad veel kord, et faktiteadmiste omandamise kõrval on koolil mõõtmatu roll noore inimese sotsiaalsete oskuste kujundamisel ja mõtestatud ning juhitud koos olemine ja koos tegemine arendab eluoskuseid ja pakub koolirõõmu.

Traditsioonilist ja turvalist kooliaastat soovides
Helve Reisenbuk
abivallavanem

Koolid 1. septembril



Hädemeeste Keskool

Hädemeeste Keskoolis alustas kooliteed 19 tüdrukut ja poissi. 1. klassi õpetaja on Age Ein.

Õpilased: Marie Allikas, Arthur Arumäe, Ahti Grünberg, Ants Hanson, Henri Helmja, Freddy Kasvandik, Jürgen Lepik, Elina Liiva, Marian Maddison, Romer Muhu, Laura-Liisa Nerep, Ragne Oja, Emma Reena Orupõld, Mia Noora Orupõld, Gert Gabriel Piirsalu, Maikel Saar, Hanna Sepp, Kasper Vanker, Romet Varep.

Hädemeeste KK 1. klass 2020.
Foto: Piltraamis OÜ

Uulu Põhikool

Ülevalt vasakult: Siim-Sander Perkons, Ellen Karus, Joonas Tammik, õpetaja Stiina-Riin Saar, Lisandra Kaljumäe, Lisette Kaljumäe, Madis Suvisild, Eleri Vallek, Marten Kullamäe, Lauri Merivälja, Kauri Kiviselg.

Alt vasakult: Liseth Oja, Liisa Mägi, Rasmus Valler, Kristjan Taal, Gete-Ly Hindreus, Hugo Järvesaar, Heisi Borisova, Mairon Mathias Merirand, Gerle Siitan, Christella Kotkas, Jolanta Vutt.

Kõige ees "Konn" õpetaja Sirje Kõresaar.

Foto: Maaris Puust



Tahkuranna Lasteaed-Algkool

Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis alustavad õpinguid (pildil vasakult paremale) 1. klassi õpetaja Lea Anniko, Anete Hein, Sergo Mengel, Lisette Mägi, Getter Nairis, Riff Ruul, Joonas Toots.

TLAK I klass.
Foto: Anu Alloja

Metsapoole Põhikool

Metsapoole Põhikooli 1. klass esimesel koolipäeval – Rebekka Raap, Sandra Rist, Karl-Markus Baumann, Erkki Aigro ja klassijuhataja Anne Mäll.

Metsapoole Põhikooli 1. klass.
Foto: Pilve Born/Pilvefoto OÜ



Ilusat kooliaasta algust kõigile õppuritele ja ka lapsevanematele!

*Hädemeeste Vallavolikogu ja
Hädemeeste Vallavalitsus*

Vallavolikogus otsustati:

06. augustil

- Vabastada Häädemeeste Vallavolikogu 22.02.2018 otsusega nr 20 kinnitatud vallavalitsuse liige Jaak Vapper vallavalitsuse liikme kohustustest alates 01.08.2020.a.
- Kinnitada alates 07.08.2020 Häädemeeste Vallavalitsuse liikmeks ehitusvaldkonna abivallavanem **Siim Suursild**, kelle vastutusvaldkonnaks jääb kõik maa, keskkonna, ehituse ja infrastruktuuriga seonduv.
- Võtta vastu ja kinnitada Häädemeeste valla 2020. aasta lisaelarve.

26. augustil

- Võtta vastu Lepaküla Uuetoa kinnistu detailplaneering. Häädemeeste Vallavalitsusel korraldada detailplaneeringu avalik väljapanek.
- Lõpetada Võiste aleviku Tidreko detailplaneeringu koostamine.
- Sõlmida Artur Aavale kuuluva kinnistu Siimu tee 2 tähtjatu isikliku kasutusõiguse seadmine Häädemeeste valla kasuks vee- ja kanalisatsioonitrasside ning planeeritava kergliiklustee rajamiseks.
- Isiklik kasutusõigus seatakse alljärgnevatel tingimustel:
 - isiklikud kasutusõigused on tähtjatud;
 - trasside isiklike kasutusõiguste eest makstakse hüvitist kokku 1800 (üks tuhat kaheksasada) eurot, kergliiklustee rajamiseks sõlmitav leping on tasuta;
 - koormatav ala vastavalt joonisele.
- Osaleda Pärnumaa Omavalitsuste Liidu poolt aastatel 2020-2021 Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga uue hoone rajamise rahastamisel summas kuni 42 032 eurot. Anda Häädemeeste Vallavalitsusele volitused Pärnumaa kodutute loomade varjupaiga uue hoone rajamiseks vajalike toimingute tegemiseks.

Vallavalitsuses otsustati:

04. augustil

- Kooskõlastada kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Leina küla, Keskpõllu kinnistu.
- Kooskõlastada kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Rannametsa küla, Järve kinnistu.
- Kooskõlastada kavandatava puurkaevu asukoht aadressil Pärnu maakond, Häädemeeste vald, Penu küla, Valgi kinnistu.
- Väljastada kasutusluba Kabli külas Merelaane tee 1 kinnistule püstitatud suvilale
- Nõustuda Häädemeeste vallas Krundikülas Sepa kinnistu (pindala ligikaudu 2,60 ha) jagamisega kaheks vastavalt käesoleva korralduse lisas olevale asendiplaanile. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele aadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
 - Sepa, sihtotstarve: elamumaa 100%;
 - Sepametsa, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%.Maa jagamisel tuleb tagada mõlemale tekkivale katastriüksusele juurdepääs avalikule teele. Juurdepääs Sepa kinnistule tagatakse servituudi seadmise kaudu.
- Tühistada Häädemeeste Vallavalitsuse 07. aprilli 2020 korraldus nr **164** ”Kinnisasjaga liitmiseks sobiva maa erastamine. Maaüksuse koha-aadressi ja maakasutuse sihtotstarbe määramine”. Nõustuda korralduse lisas oleval asendiplaanil tähistatud kinnisasjaga liitmiseks sobiva Näkineiu tee maa erastamisega Häädemeeste vallas Penu külas asuva Jõeniidu kinnisasja omaniku Helgi Paju poolt. Määrata nimetatud maaüksuse koha-aadressiks Jõesalu, Penu küla, Häädemeeste vald. Määrata maaüksuse sihtotstarbeks elamumaa 100%.
- Määrata vallavanem Karel Tõlp’i (Tõlp) asendajaks tema puhkusel viibimise ajaks ajavahemikul 10.08.-16.08.2020.a vallavalitsuse liige Maia-Liisa Kasvandik.
- Kinnitada Häädemeeste valla omandis või kasutuses olevate ametiautode eest vastutavad isikud, garažeerimiskohad ja kütuse kulu piirmäärad alljärgnevalt:
Ametiauto OPEL VIVARO, riiklik registreerimismärk 975BTX, vastutatav isik **Jaak Vapper**; garažeerimiskoht elukohas; mootorikütuse kulu piirmäär 200 liitrit kuus.
Ametiauto HYUNDAI I40, riiklik registreerimismärk 179BN, vastutavaks isikuks abivallavanem **Siim Suursild**; garažeerimis-koht elukohas; mootorikütuse kulu piirmäär 200 liitrit kuus.
Ametiautot võib garažeerida väljaspool elukohta, kui see on seotud teenistusülesannete täitmiseega.
Ametiauto kasutamise kohta peetakse ametiauto kasutamise arvestust ja esitatakse raamatupidamisele igakuuliselt hiljemalt 10. kuupäevaks.
- Korraldada riigihange nimetusega „**Tööstuse ja Aiandi tänavate rekonstrueerimine ja tänavavalgustuse rajamine Häädemeeste alevikus**“ lihthankemenetusena. Määrata riigihanke eest vastutavaks isikuks arendusnõunik Toomas Abel. Määrata

hankelepingu täitmise eest vastutavaks isikuks Toomas Abel, kes on kohustatud tagama hankelepingu nõuetekohase täitmise. Kinnitada riigihanke „**Tööstuse ja Aiandi tänavate rekonstrueerimine ja tänavavalgustuse rajamine Häädemeeste alevikus**“ hankedokument. Hankedokument on kättesaadav Häädemeeste Vallavalitsuses aadressil Pargi tee 1, Uulu küla, Pärnu maakond.

11. augustil

- Võtta vastu korraldus „Sotsiaaltoetuste maksmine“
- Väljastada ehitusluba Metsapoolle külas Võsa kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Laadi külas Männiku tee 8 kinnistule suvila püstitamiseks.
- Väljastada ehitusluba Soometsa külas Sooääre kinnistul asuva viljakuivati ümberehitamiseks jahimaja-abihooneks (ehr kood 103047895).
- Väljastada kasutusluba Häädemeeste alevikus Suurküla tn 4 / Seltsimaja kinnistule rajatud valgustusega parklale (EHR kood 220599729).
- Väljastada kasutusluba Penu külas Männikumäe kinnistule püstitatud elamule (EHR kood 120823075).
- Väljastada kasutusluba Häädemeeste alevikus Pärnu mnt 56a kinnistule püstitatud elamule (EHR kood 121273758).
- Kinnitada Hajaasustuse programmi 2019. a taotlusvooru projekti „Liivasaare ja Hundi kinnistute veesüsteem” aruanne ning teha väljamakse 5105,40 eurot (viis tuhat ükssada viis eurot ja nelikümmend senti) teostajale (Balti Puurkaev OÜ) vastavalt sõlmitud toetuslepingule ning esitatud kuludokumentide alusel. Riigipoolne toetus on 2389,33 eurot ja kohaliku omavalitsuse poolne toetus 2716,07 eurot.
- Kinnitada Hajaasustuse programmi 2019. a taotlusvooru projekti „Krundiküla Kubja kinnistu veesüsteem” aruanne ning teha väljamakse 5688,30 eurot (viis tuhat kuussada kaheksakümmend kaheksa eurot ja kolmkümmend senti) teostajale (OÜ Puurkaevumeistrid) vastavalt sõlmitud toetuslepingule ning esitatud kuludokumentide alusel. Riigipoolne toetus on 2662,12 eurot ja kohaliku omavalitsuse poolne toetus 3026,18 eurot.
- Nõustuda Taavi Mõts’ile Võiste II uuringuruumi geoloogilise uuringu loa andmisega.
- Võiste II uuringuruumi alasse jääb Linnu tee nr 8480019, mille kaitsevööndis on hilisemal kaevandamisel keelatud maa-vara ja maa-ainese kaevandamine. Ehitusseadustikust tulenevalt on kohaliku tee kaitsevööndi laiuseks alates teekatte servast 30 m. Enne kaevandamist tuleb Johan-Raisi kinnistult ehitada mustkattega juurdepääs Linnu teele nr 8480019.
- Määrata vallavanem Karel Tõlp’i (Tõlp) asendajaks tema puhkusel viibimise ajaks ajavahemikul 17.08.-13.09.2020. a humanitaarvaldkonna abivallavanem **Helve Reisenbuk**.
- Tunnistada avatud menetlusega hanke **Häädemeeste Eakate Kodu rekonstrueeritava osa sisustus** (viitenumbriga 225197) edukateks pakkujateks:
 - Osas 1 – hooldusinventar ja abivahendid – pakkuja Lansen Medical OÜ (11713571) poolt esitatud pakkumus kogumaksumusega 52 526,00 eurot käibemaksuta ja 63 031,20 koos käibemaksuga kui madalaima kogumaksumusega hanke osale esitatud pakkumus;
 - Osas 2 – mööbel - ühispakkujate AKTSIASELTS INEST MARKET (10158185) ja IMP SERVICE OÜ (14123114) poolt esitatud pakkumus kogumaksumusega 57 093,80 eurot käibemaksuta ja 68 512,56 eurot koos käibemaksuga kui madalaima kogumaksumusega hanke osale esitatud pakkumus;
 - Osas 3 – elektroonika ja elektriseadmed – UAB “Sentios” (302597426) poolt esitatud pakkumus kogumaksumusega 23 514,00 eurot käibemaksuta ja 28 216,80 eurot koos käibemaksuga kui kõige madalama kogumaksumusega hanke osale esitatud pakkumus.
- Tunnistada alla lihthanke piirmäära hanke ”**Häädemeeste Kesk-kooli SKATEPARK’i ehitus**” edukaks SESSIONRAMPS OÜ (11242025) esitatud pakkumus maksumusega 11 000,00 eurot ilma käibemaksuta ja 13 200,00 eurot koos käibemaksuga. Sõlmida eduka pakkujaga hankeleping hankedokumentides kirjeldatud tingimustel.

18. augustil

- Võtta vastu korraldus „Raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite kasutamine“
- Anda nõusolek avaliku ürituse korraldamiseks Häädemeeste valla territooriumil alljärgnevalt:
MTÜ Selts Raeküla poolt korraldatav **V Uhla-Rotiküla elamusjooks**. Ürituse läbiviimise koht: raja pikkus 10,64 km, start Uulu staadionilt ja finiš Pärnu Raeküla staadionil, lastejooksud mõlemal eelpoolnimetatud staadionil. Toimumise aeg: 20. august kell 12.00-15.00. Ürituse korraldajatel tagada ürituse turvalisus ning avalik kord, tagada liiklus- ja parkimiskorraldus.
- Anda nõusolek avaliku ürituse korraldamiseks Häädemeeste valla territooriumil alljärgnevalt: **TRIINA TREI** poolt korraldatav **Lohesurfi Vabastiili EMV II etapp**. Ürituse läbiviimise koht: Häädemeeste rand (Häädemeeste Seltsimaja taga). Toimumise aeg: 01.09 – 31.09.2020 (üritus korraldatakse ühel päeval vastavalt tuuleoludele, etteatamise aeg osalejatele 48h); võistluspäeval kell 9.00 – 19.00. Ürituse korraldajatel tagada ürituse turvalisus ning avalik kord, tagada liiklus- ja parkimiskorraldus. Eraldada projektitoetus summas **600 (kuussada) eurot** sündmuse korraldaja Triina Trei arvelduskontole Häädemeeste valla eelarvest.

- Nõustuda Häädemeeste vallas Tahkuranna külas Vana-Poode kinnistu (pindala ligikaudu 3,48 ha), jagamisega kaheks. Määrata katastriüksuste jagamise tulemusel uutele katastriüksustele aadressid ja maa sihtotstarbed järgmiselt:
Krügeri (ligikaudu 2 ha), sihtotstarve: maatulundusmaa 100%; Vana-Poode (ligikaudu 1,48 ha), sihtotstarve: maatulundusmaa 100%.
- Nõustuda keskkonnaloa andmisega Nordpont OÜ-le registrikood 12583892, aadress: Madara 25, Kristiine linnaosa, Tallinn. Kohustada tööde teostajat enne töödega alustamist sõlmima vallaga munitsipaalomandis oleva 2130004 Timmkanali tee kasutamiseks lepingu ja tasuma tagatistraha 4000 eurot. Tagatistraha tagastatakse, kui tööde järgselt on tee taastatud.
- Anda nõusolek ühe (1) hariliku männi (läbimõõt ~50 cm) raiumiseks Häädemeeste vallas, Häädemeeste alevikus, Kooli tn 30 kinnistul.
- Anda nõusolek kuue (6) hariliku männi (läbimõõt ~40–90 cm) raiumiseks Häädemeeste vallas, Majaka külas, Pikniku tee 28 kinnistul.
- Anda nõusolek kahe (2) hariliku männi (läbimõõt ~60 cm) raiumiseks Häädemeeste vallas, Majaka külas, Pikniku tee 35 kinnistul.
- Väljastada projekteerimistingimused Majaka külas, Pikniku tee 37 kinnistul asuva suvila laiendamise projekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba Laadi külas Männiku tee 8 kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Jaagupi külas Mereranna kinnistule puurkaevu rajamiseks.
- Väljastada ehitusluba Rannametsa külas Surju metskond 5 kinnistul Rannametsa Tornimäe vaatetorni (ehr kood 220251190, avaliku kasutusega spordi- ja puhkerajatis) ümberehitamiseks.
- Mitte väljastada ehitusluba Pulgoja külas, Saarepõllu kinnistule päikeseelektrijaama rajamiseks.
- Väljastada kasutusluba Arumetsa külas Valge kinnistul ümberehitatud bensiinijaama kauplus-kohvikule (EHR kood 120187828).
- Võtta vastu korraldus „Raha eraldamine“.
- Kinnitada ja tunnistada edukaks **Baum OÜ** poolt esitatud hinnapakumine Kabli Lasteaiale katusealuse 3x6 m koos 1,2 m² panipaiga ehitamisega summas 4604,09 (neli tuhat kuussada neli) eurot ja 09 senti. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Kinnitada Livonia Ehitus OÜ poolt esitatud lisatööde hinnapakumus Kabli Seltsimaja rekonstrueerimiseks summas 6 091,80 (kuus tuhat üheksakümmend üks) eurot ja 80 senti. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Muuta Häädemeeste Vallavalitsuse 11. augusti 2020 korralduse nr 411 „Riigihanke pakkumuste vastavaks ja pakkumuste edukaks tunnistamine ning edukate pakkujate kvalifitseerimine tõendite alusel“ punkti 2.3 ja kehtestada see alljärgnevas redaktsioonis: „2.3. Osas 3 – elektroonika ja elektriseadmed – UAB „Sentios“ (302597426) poolt esitatud pakkumus kogumaksumusega 23 514,00 eurot käibemaksuta ja **28 451,94** eurot koos käibemaksuga kui kõige madalama kogumaksumusega hanke osale esitatud pakkumus.”
- Lükata tagasi kõik pakkumused** avatud hankemenetlusega riigihankes „**50kW päikesepargi rajamine**“ (hanke viitenumber 225731):
 - pakkuja **OÜ BauEst (11220064)** esitatud pakkumus, mille maksumus ületab olulisel määral hankelepingu eeldatavat maksumust.

25. augustil

- Võtta vastu korraldused nr 432-437 „Liikluspinna kohanime ja katastriüksuste lähiaadresside muutmine“
- Võtta vastu korraldused nr 438-439 „Katastriüksuste lähiaadresside muutmine“ Nimetatud korraldustega saab tutvuda Häädemeeste valla dokumendiregistris.
- Kinnitada Hajaasustuse programmi 2020. a taotlusvooru projekti „Majaka Suuremetsa/1 kanalisatsioonisüsteem” aruanne ning teha väljamakse viis tuhat viissada nelikümmend kolm eurot ja viiskümmend kaheksa senti (5543,58 eurot) teostajale (OÜ Tuisu) vastavalt sõlmitud toetuslepingule ning esitatud kuludokumentide alusel. Riigipoolne toetus on 2413,12 eurot ja kohaliku omavalitsuse poolne toetus 3130,46 eurot.
- Väljastada projekteerimistingimused Tahkuranna külas, Mere põik 2 kinnistule elamu ja kõrvalhoone ehitusprojekti koostamiseks.
- Väljastada ehitusluba Laadi külas Siimu põik 6 kinnistule elamu püstitamiseks.
- Väljastada kasutusluba Reiu külas Ranna maaüksusele rajatud puhkekohale (EHR kood 121273758).
- Nõustuda Uulu Põhikooli renoveerimistööde (töövõtuleping nr 10-3/116) peatöövõtja Eston Ehitus AS poolt esitatud lisatööde hinnapakumusega Uulu Põhikooli vana osa katuse vahetamiseks summas 40 855,20 (nelikümmend tuhat kaheksasada viiskümmend viis) eurot ja 20 senti. Hind sisaldab käibemaksu 20%.
- Kinnitada ja tunnistada edukaks Eesti Teed AS poolt esitatud hinnapakumised Reiu külas Kaasiku teel ja Kulla teel ilmnenud lisatöödeks alljärgnevalt:
 - a. Kaasiku teele mustkatte rajamiseks 100m² ühikuhinnaga 6,96 eur/m² kogusummas 835,20 eurot. Hind sisaldab käibemaksu 20%. Raha eraldada teede investeeringutele eraldatud vahenditest;
 - b. Kulla tee 16 pindamine 176m² ühikuhinnaga 6,96 eur/m² kogusummas 1469,95 eurot. Hind sisaldab käibemaksu 20%. Raha eraldada teede majandamisele eraldatud vahenditest.

Taasiseseisvumispäeva tähistamine

Eelnevatel aastatel on ellu kutsutud taasiseseisvumispäeva tähistamine K. Pätsi ausamba juures. Ka sel aastal, austades traditsiooni, viis Häädemeeste Vallavalitsus koostöös Uulu Kultuuri- ja Spordikeskusega läbi 20. augustil taasiseseisvumispäeva kontsertaktuse.

Päeva avas kolme isamaalise

lauluga kogukonabänd „Katsuge Siis Järgmiseks Korraaks Mitte Ära Unustada”. Kõlasid tuntud laulud nagu „Eestlane olen ja eestlaseks jään”, „Tuhanded külad” ja „Eesti muld ja eesti süda”.

K. Pätsi ausambale asetasi pärja Häädemeeste valla humanitaarvaldkonna abivallavanem Helve Reisenbuk ja volikogu esi-

mees Andrus Soopalu. Seejärel pöördus A. Soopalu rahva poole ajaloolise ülevaatega.

Oodatud külalistena tulid esinema muusik Silver Sepp ja luuletaja Kristiina Ehin. Silver on pärit ja hoiab oma ema talu Treimani külas, kus nad on ka Kristiinaga laulatanud. Silveri sõnade kohaselt tundsid nad headmeelt, et esimest

korda said nad meie uue, Häädemeeste valla kultuurisündmusel üles astuda.

Järgmisel aastal möödub Eesti taasiseseisvumisest 30 aastat, mistõttu soovime seda päeva 20. augustil ka suurejoonelisemalt tähistada. Väga ootame teid sellest päevast osa saama.

Egle Vutt



Uus töötaja Häädemeeste vallas

Alates 1. augustist töötab ehitusvaldkonna abivallavanemana Siim Suursild



Siim Suursild. Foto: erakogu

Minu nimi on Siim Suursild ja olen pool sajandit vana. Kui uskuda tööraamatut, täitus mul just kolmkümmend kaks aastat tööstaazi, millest küll paar aastat on olnud armeeteenistus ja neli aastat õpinguid Maaülikoolis. Enne avalikku teenistusse asumist töötasin oma väikeette-

võttes ja juhtisin pea viis aastat Pärnu Meiereid/Sulatatud Juustu Tootmise AS-i. Avalikus teenistuses olen töötanud Audru vallavalitsuses majandusnõunikuna, vallavanemana ja olnud ka pea kaks aastat vahepeal samas vallas volikogu esimees. Enne tööle asumist Häädemeeste valda olin kuni kevadise võimupöördeni ligi kaks ja pool aastat Pärnu kommunaalja ehituse valdkonna abilinnapea.

Kui Häädemeeste Vallavalitsus kuulutas juuni lõpupäevil välja konkursi abivallavanema leidmiseks tööülesannetega, mis kattusid suuresti minu viimase pea paarikümne aasta tegevusega, siis otsustasin ametikohale kandideerida. Konkursil osutusin valituks ja asusin tööle 1. augustist 2020. Oma tugevuseks loen eelkõige varasematel tööpostidel

omandatud praktilisi kogemusi, eriti just planeerimise ja kohaliku omavalitsuse seadusandluse osas. Nendes valdkondades olen oma kogemusi jaganud ka lektorina erinevatel koolitustel. Neid oskusi üritan nüüd kasutada ka Häädemeeste vallas töötades.

Minult on küsitud, miks otsustasin kandideerida just Häädemeeste valda? Vastus on osaliselt lahti kirjutatud eespool aga märkimata ei saa jätta ka siin vallas eesootavaid põnevaid väljakutseid, mis seonduvad nii VIA Baltica kui ka Rail Balticu arendusega. Mina olen seda usku, et kui on olemas head ühendused, on võimalik elu säilimine maapiirkonnas ning lootus, et siin elavad inimesed koha peale jäävad ja siit läinud tagasi pöörduvad. Samuti olen suhteliselt hästi kursis ranna-

kalanduses toimuvaga ning seeläbi on huvitav jälgida ja kaasaadata siinse piirkonna rannakalandusega seonduvale.

Minu sidemed Häädemeeste valla. Oma tööelu algusaastatel, st 70-ndate algul, töötasid minu vanemad siinkandis. Ema oli õpetaja Tahkuranna koolis ja isa Pärnu Kalurikolhoosi Võiste osakonnas agronoom. Minu venna pere on elanud pea veerand sajandit Jõulumäe külje all. Suusaentusiastina olin mingi aeg sage külaline Jõulumäe suusaradadel, golfarina mängin aegajalt ka Pärnu Bay väljakul golfi. Pärin palju aastavahetusi on veedetud koos sõpradega Mereküläst.

Head koostööd soovides
siim.suursild@haademeeste.ee
444 8883, 5887 3309

Ehitiste seadustamine ja ehtisregistrisse kandmine

Häädemeeste Vallavalitsus jätkab hoonete Ehtisregistrisse kandmist, palume maaomanikel andmed üle kontrollida registri veebilehelt www.ehr.ee või helistades telefonidel 4448893, 53006898. Täname kõiki, kes on jõudnud andmeid korrastada!

Ehitusseadustiku ja planeerimiseseaduse rakendamise seadusega on sätestatud ehtisregistri andmete korrastamise tähtajaks 01. jaanuar 2020. Selleks ajaks tuleb registrisse kanda sinna seni kandmata hooned, mille suurus on 20 m² ja rohkem ja/või kõrgus üle 5 m.

Ehitise olemasolu ehtisregistris saab kontrollida veebilehelt www.ehr.ee, samuti võib pöörduda kohaliku omavalitsuse poole, kus saab ehtisregistri andmeid kontrollida.

Kui inimene avastab, et tema hooneid ei ole ehtisregistris registreeritud, siis kõigepealt

tuleks kontrollida, kas äkki tema enda valduses või arhiivides on dokumente, mis näitavad ehitise (hoone või rajatis) püstitamise seaduslikkust ja mis on mingil põhjusel jäänud registrile esitamata.

Enne 22.07.1995 ehitatud ehitised

Kui omanik esitab dokumendi, mis tõendab ehitise ehitamist enne 1995. aasta 22. juulit, loeb vald ehitise seaduslikuks. Sel juhul esitab omanik ehtisregistrisse kandmiseks andmete esitamise teatise, ehitise mõõdistusjoonised, kust selguvad ehitise olulised tehnilised andmed ning dokumendi(-d), mis tõendavad ehitise ehitamist enne 22. juulit 1995. aastat. Ehitise ehtisregistrisse kandmine on riigilõivuvaba.

Peale 22.07.1995 ehitatud ehitised

Peale 22. juulit 1995. aastal ja

enne 1. juulit 2015. aastal õigusliku aluseta püstitatud, laiendatud või ümberehitatud ehitised jagatakse kahte kategooriasse:

- Enne ehituseseaduse jõustumist ehitatud ehk enne 1. jaanuari 2003 ehitatud ehitise: ehitise peab vastama ehitise ohutusele esitatavatele nõuetele. Ehitise ohutus hinnatakse ehitamise ajal kehtinud nõuete kohaselt.
- Enne ehituseseadustiku jõustumist ehitatud ehk pärast 1. jaanuari 2003 ning enne 1. juulit 2015 ehitatud ehitise: ehitise peab vastama ehitise ohutusele esitatavatele nõuetele ning vastama detail- ja üldplaneeringule või projekteerimistingimustele.

Ehitise ohutuse hindamisel võetakse aluseks ehitusprojekt. Ehitusprojekti puudumisel tehakse ehitise ohutuse hindamiseks ehitise audit. Ehitise auditi tulemusel peab olema võimalik kanda ehitise olulisemad tehnilised andmed ehtisregistrisse ning

vajaduse korral tuvastada ehitise vastavus detailplaneeringule või projekteerimistingimustele. Ehitise audit asendab loa- või teavitustmenetluses ehitusprojekti. Ehitise auditi tellib ehitise omanik.

Peale 01.07.2015 ehitatud ehitised

Peale 1. juulit 2015. aastal ehitatud ehitise seadustamine toimub vastavalt kehtivale ehituseseadustikule. Dokumendid ehitiste ehtisregistrisse kandmiseks ja seadustamiseks saata e-posti aadressile haademeeste@haademeeste.ee või tuua paberikandjal vallamajja (Pargi tee 1, Uulu küla, ruum nr 207).

Vajalikkul informatsiooni ehitiste ehtisregistrisse kandmiseks ja seadustamiseks annavad valla ehitus- ja kommunaalnõunik ning registrite spetsialist, telefonidel 4448893 või 53006898.

Koolitee alustamise toetus

Häädemeeste vald maksab I klassi minevatele laste vanematele koolitee alustamise toetust 100 eurot lapse kohta.



Toetust maksatakse ühele lapsevanematest või lapse seaduslikule esindajale, kelle laps asub õppima Häädemeeste valla kooli I klassi.

Väljaspool Häädemeeste valda asuvate koolide I klassi õppima asuva õpilase ühele vanemale või tema seaduslikule esindajale tingimusel, et tema ja lapse elukoht on rahvastikuregistri andmetel Häädemeeste vallas.

Toetuse saamiseks tuleb esitada Häädemeeste Vallavalitsusele taotlus. Taotluse vorm on kättesaadav valla kodulehelt <https://haademeestevald.kovtp.ee/blanketid>.

RMK raietööd

RMK raietööd Ikla–Oandu matkaraja ja vana maantee ääres



Novembris-detsembris k.a teeb RMK raieid Rannametsa-Ikla maantee äärsetes männikutes.

Tegemist on metsaga, mis eeldatavalt seotud kõrgendatud avaliku huviga. Alale jäävad RMK Lemme ja Krapu telkimisala, kus oleme metsa majandamisest loobunud. Need metsad, valdavalt männikud (225 ha) on pindalalt ligi pooles ulatuses (122,2 ha) range kaitse all. Majandatavat metsa kasvab 93,4 hektaril ja sellest üle poole (55,3%) on jõudnud küpsesse ikka.

Noored metsad praktiliselt puuduvad ja rannikumännikute tulevikku silmas pidades oleme lageraie asemel kavandanud aegjärkeid raieid, kokku 24,9 hektaril.

Aegjärke raie puhul raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna. Raiejärgude vaheline aeg sõltub uuenemise edukusest, kuid pole lühem kui 6 aastat. Harvendatud metsas tekib loodusliku uuenduse näol uus noor männik.

Aegjärgne raie võimaldab vaatajasõbralikumalt saavutada uue metsapõlve tekke.

Lageraie korras raiutakse üks metsaeraldus (OJ187-4, mustleplik) 0,9 hektaril, kuna märjal kasvukohal pole aegjärgne raie otstarbekas.

RMK koostab kõigile kõrgendatud huviga aladele (KAH ala) riigimetsa majandamise pikaajalised kavad, määrates majandusvõtted ja nende ajalise jaotuse.

Raie tööde kava tutvustame huvilistele 10. septembril kell 15 Treimanis klubiesisel platsil.

RMK raie töö vana maantee ääres Treimanis ja Metsapoolle

Novembris-detsembris k.a teeb RMK raieid Rannametsa-Ikla maantee äärsetes männikutes. Tegemist on metsaga, mis on eeldatavalt seotud kõrgendatud avaliku huviga.

Need männikud (37,6 ha) on suures enamuses (66,6%) jõudnud küpsesse ikka. Noored metsad praktiliselt puuduvad ja rannikumännikute tulevikku silmas pidades oleme lageraie asemel kavandanud aegjärkeid raieid, kokku 25,3 hektaril.

Aegjärgse raie puhul raiutakse uuendamisele kuuluvas metsas puid hajali üle raielangi kahe või enama raiejärguna. Raiejärgude vaheline aeg sõltub uuenemise edukusest, kuid pole lühem kui 6 aastat. Harvendatud metsas tekib loodusliku uuenduse näol uus noor männik.

Aegjärgne raie võimaldab vaatajasõbralikumalt saavutada uue metsapõlve tekke.

RMK koostab kõigile kõrgendatud huviga aladele (KAH ala) riigimetsa majandamise pikaajalised kavad, määrates majandusvõtted ja nende ajalise jaotuse.

Raie tööde kava tutvustame huvilistele 10. septembril kell 15 Treimanis klubiesisel platsil.

Eraisikute vee- ja kanalisatsioonitaristu rajamine

Alates maist saavad KIKist (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus) toetust taotleda ka alla 2000 tarbijaga reoveekogumisalade elanikud.

Mis on toetuse andmise eesmärk?

- Toetuse andmise eesmärk on tagada inimestele kvaliteedinõuetele vastava joogivee kättesaadavus ning reovee nõuetekohane kokku kogumine ja puhastamine keskkonnaministri poolt kinnitatud reoveekogumisaladel.

Kui suur on vooru eelarve?

- Kogu vooru eelarve on 17 miljonit eurot. Taotlusi võetakse vastu kuni **eelarve täitumiseni**. Silmas tuleb pidada, et projekti abikõlblikkuse perioodi lõpp ei või olla hilisem kui **31. august 2023**. Hetke seisuga (juuli 2020) on eelarvest rahastusotustega kaetud juba 9,5 miljonit eurot. Väljamakseid on teostatud summas 6,6 miljonit eurot.

Kes saab toetust taotleda?

- Toetust saavad taotleda isikud, kelle majapidamine asub keskkonnaministri poolt kinnitatud reoveekogumisalal. Seda saab kontrollida <https://kik.ee/et/toetatav-tegevus/eraisikute-vee-ja-kanalisatsioonitaristu-rajamine> sellel lehel olevast otsingumootorist. Samuti keskkonnaregistrist. **Elamu peab asuma reoveekogumisalal**, st aladel, kus kohalik omavalitsus on reoveekogumisalad ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavas ette näinud ja keskkonnaminister need kinnitanud. Reoveekogumisalal on inimesi rohkem ja potentsiaalne reostuskoormus suurem.
- Toetust saab taotleda kinnistusraamatusse kantud kinnisasja või hoonestusõiguse füüsilisest isikust omanik, ühisomanik või kaasomanik. Taotlejale kuuluva kinnisasja või hoonestusõiguse ühis- või kaasomanik ei tohi olla juriidiline isik.

Milleks toetust antakse?

- Toetust antakse reoveekogumisaladel: elamu ühendamiseks ühisveevärgi ja/või -kanalisatsiooniga või kogumismahuti rajamiseks

Üle 2000 tarbijaga reoveekogumisala	Alla 2000 tarbijaga reoveekogumisala
Elamu ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga	Elamu ühendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga
Elamule kogumismahuti rajamine	Elamule kogumismahuti rajamine
	Elamule omapuhasti rajamine

või ümberehitamiseks ning alla 2000 tarbijaga reoveekogumisalal ka elamule omapuhasti rajamiseks või ümberehitamiseks. Kogumismahutitele ja omapuhastitele jagame toetust piirkondadesse, kus puudub ühiskanalisatsioon ning kus on teada, et seda lähima viie aasta jooksul ei rajata. Ühisveevärgi ja/või -kanalisatsiooni ühendamist toetame juhul, kui selleks on võimalus olemas, aga mingil põhjusel ei ole liitunud.

Kui suur on toetus?

- Toetuse suurus lähtub sarnaste ehitustööde keskmisest maksumusest ning sõltub rajatava torustiku pikkusest. Toetuste summad jäävad vahemikku 1132-3792 eurot.

Toetatav tegevus	Abikõlblik summa €	Toetuse summa €
Kinnistu liitumistorustiku pikkus ühisveevärgi liitumispunktist või ühiskanalisatsiooni liitumispunktist elamu ühenduspunktini on alla 10 m ja liitutakse nii ühisveevärgi kui kanalisatsiooniga	2722,00	1796,00
Kinnistu liitumistorustiku pikkus ühisveevärgi liitumispunktist või ühiskanalisatsiooni liitumispunktist elamu ühenduspunktini on alla 10 m ja liitutakse ainult ühe teenusega	2093,00	1382,00
Kinnistu liitumistorustiku pikkus ühisveevärgi liitumispunktist või ühiskanalisatsiooni liitumispunktist elamu ühenduspunktini on 10–20 m ja liitutakse nii ühisveevärgi kui kanalisatsiooniga	4119,00	2718,00
Kinnistu liitumistorustiku pikkus ühisveevärgi liitumispunktist või ühiskanalisatsiooni liitumispunktist elamu ühenduspunktini on 10–20 m ja liitutakse ainult ühe teenusega	3173,00	2094,00
Kinnistu liitumistorustiku pikkus ühisveevärgi liitumispunktist või ühiskanalisatsiooni liitumispunktist elamu ühenduspunktini on 20 m või rohkem ja liitutakse nii ühisveevärgi kui kanalisatsiooniga	5745,00	3792,00
Kinnistu liitumistorustiku pikkus ühisveevärgi liitumispunktist või ühiskanalisatsiooni liitumispunktist elamu ühenduspunktini on 20 m või rohkem ja liitutakse ainult ühe teenusega	4079,00	2692,00
Kogumismahuti või omapuhasti rajamine või ümberehitamine	1716,00	1132,00

NB! Vaata ka korduma kippuvaid küsimusi, kus on selgitused juures,

kuidas maksumused on saadud.

Mida tuleks silmas pidada?

- Töödega **ei tohi alustada enne otsuse kättesaamist**.
- KIK vaatab taotlused üle **90 kalendripäeva jooksul**.
- Kavandatud tegevused **tuleb ellu viia kuue kuu jooksul** pärast positiivse otsuse saamist.
- Kui on rajatud liitumispunkt nii vee- kui ka kanalisatsiooniga liitumiseks, siis on **toetuse saamise eelduseks liitumine mõlema teenusega**.
- Üldjuhul võib ühe kinnistu kohta esitada ühe taotluse.
- Kui ühele kinnistule on rajatud mitu elamut ja igaihe jaoks on välja ehitatud eraldi liitumispunkt, siis on

Abikõlblik summa €	Toetuse summa €
2722,00	1796,00
2093,00	1382,00
4119,00	2718,00
3173,00	2094,00
5745,00	3792,00
4079,00	2692,00
1716,00	1132,00

- lubatud ühe kinnistu kohta esitada vastav arv taotlusi.
- Korterelamu, ridaelamu või kaksike-

- lamu sektsiooni puhul võib esitada nii mitu taotlust, kui on kinnistule liitumispunkte rajatud.
- Kui kinnistu jaoks ehitatakse pärast toetuse saamist ja projekti elluviimist võimalus liituda ka teise teenusega, on lubatud esitada uus taotlus.
- Kui pärast ühisveevärgiga liitumist ilmneb vajadus kogumismahuti või omapuhasti rajamiseks või ümberehitamiseks, on lubatud esitada uus taotlus.
- Teise isiku arvelduskontole makstakse toetust, kui selleks on esitatud KIKile volitus, mis on digitaalselt allkirjastatud, esitatud KIKi kontoris või notariaalselt tõestatud.

Milleks toetust ei anta?

- Elamu siseste torustike ehitustööde, sh veemöödusolmede rajamiseks.
- Varasemalt teostatud tööde rahastamiseks.
- Hoonestamata kinnistule torustiku rajamiseks.
- Pärast 21.05.2018 ehitatud elamutega kinnistule vee- ja kanalisatsioonitorustiku**, omapuhasti või kogumismahuti rajamiseks.

Kuidas taotleda?

- Taotleda on võimalik:
- E-toetuste keskkonnas;
 - KIKi kodulehel avaldatud taotlusvormil (paremal lehe ääres) e-posti teel (info@kik.ee) või posti teel (Narva mnt 7a, VI korrus, Tallinn).

NB! Taotlemisel tuleb KIKile esitada taotlusvorm koos **vee-ettevõtjalt küsitud liitumistingimustega**, mis sisaldavad liitumispunkti asukoha koordinaate ja selgitust, kas liitumisvõimalused on nii ühisveevärgi kui -kanalisatsiooniga.

Kogumismahuti või omapuhasti rajamisel tuleb taotlusele lisada vee-ettevõtja või kohaliku omavalitsuse kinnitus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni liitumisvõimaluse puudumise kohta 5 aasta perspektiivis.

Samuti tuleb esitada volikiri, kui toetust taotletakse volituse abil. Volikirja näidis on leitav lehe paremal „Dokumendid täitmiseks“ alt.

Kuidas teavitada toetusest avalikkust?

- Toetuse saaja tagab toetatava tege-

vuse toimumise asukohas ja avalikkusele nähtavas kohas (aed, aken vms) plakati olemasolu kogu **ehitustööde tegemise perioodi**. Plakat tuleb välja trükkida värviliselt ja ilmastikukindlalt A3 formaadis. Kui printimisvõimalus puudub, siis soovitage abi küsida kohalikult vee-ettevõtjalt. Nõuetekohase plakati leiab: https://kik.ee/sites/default/files/kik_yhtekuuluvusfond_a3_plakat_2.pdf

SA Keskkonnainvesteeringute kodulehel: <https://kik.ee/et/toetatav-tegevus/eraisikute-vee-ja-kanalisatsioonitaristu-rajamine> on olemas kõik vajalikud taotlusevormid ja aruande vormid ning juhised.

Kokkuvõtvalt taotlemise juhised:

- Täitke taotlusvorm.
- Esitage taotlus koos lisadega:
- Küsi vee-ettevõtjalt liitumistingimused, mis sisaldavad liitumispunkti asukoha koordinaate ja infot selle kohta, kas liitumisvõimalused on nii ühisveevärgi kui ka ühiskanalisatsiooniga;
- Küsi kogumismahuti või omapuhasti rajamisel vee-ettevõtja või KOV kinnitus ÜVK liitumisvõimaluse puudumise kohta 5 aasta perspektiivis;
- Esitage volikiri, kui toetust taotletakse volituse alusel
- KIK teeb otsuse taotluse rahuldamise kohta.
- Teostage tööd pärast positiivset otsust, sh majasisesed torustike ehitustööd.
- Esitage väljamaksetaotlus koos lisadega:
- Projekti lõpparuanne;
- Vee-ettevõtjaga sõlmitud teenusleping;
- Teostusjoonis;
- Kogumismahuti või omapuhasti paigaldamisel ostudokumendid, paigaldamise fotod, toote sertifikaat ning kasutusteatris.
- KIK teeb väljamakse pärast tööde vastuvõtmist.

Lisainfo:
Maarja Kütta
projektkoordinaator
telefon: 6274322
e-post: maarja.kytta@kik.ee

Kasuta WC potti ja kraanikausi äravoolu sihtotstarbeliselt

Eesti Vee-ettevõtete Liit palub inimestel kasutada WC-potti ja kraanikausi äravoolu sihtotstarbeliselt! Hoidiste tegemise hooajal satub kanalisatsiooni tavalisest rohkem olmeprügi, mis toob kaasa ummistused torustikes. Ummistuste likvideerimine on kulukas ja ebameeldiv, eriti, kui seda tuleb teha oma kodus.

Olmejäätmete kogus, mis jõuab reoveepuhastisse on murettekitavalt suur. Kahjuks kasutatakse ühiskanalisatsiooni liialt sageli prügikasti asendusena.

„Suve teises pooles, kui algab hoidiste tegemise aeg, suureneb hüppeliselt olmejäätmete kogus kanalisatsioonis. Peetakse normaalseks, et biolagunevad materjalid nagu kasutuskõlbmatud tomatid ja kurgid, marjade varred, puuviljade koored jms võib visata WC-potti“ selgitab olukorda Eesti Vee-ettevõtete Liidu tegevjuht **Pille Aarma**.

Ka muud toidujäätmed tekitavad tõsisemaid probleeme. Torustiku seinale tekib rasva kiht, mis järjest pakseneb, sest sinna jäävad kinni teised sinna mittekuuluvad tahked osakesed. Tulemuseks on suur, enamuses rasvast koosnev klomp, mis takistab reovee edasi liikumist puhastisse.

Pille Aarma sõnul ei ole keeruline järeldada, et jäätmete viskamine kanalisatsiooni põhjustab ummistusi, halvemal juhul ka reoveepuhasti pumpade rikke või isegi purunemise. Seetõttu palub **Eesti Vee-ettevõtete Liit** inimestel järgida üldreegleid nii kanalisatsiooni kasutamisel kui ka jäätmete käitlemisel. Jäätmete jaoks on olemas vastavad kogumiskonteinerid. WC-potti tohiks jõuda ainult majapidamise reovesi!

WC-potti ei tohi visata vatitikke, hügieenisidemeid, tampoone, meigiemalduspatju, -lappe, kondome, juuksekarvu, kohvipaksu, pakendeid, plastikesemeid, ravimeid, kemikaale,

sokke, suitsukonisid jne. Tualetti ei tohiks sattuda ka WC-poti külge kinnitatavad plastikust värskendajad, sest tegu on vees mitte lahustuvate toodetega. Ka pealtnäha süütu majapidamispaber on sage ummistuste tekitaja, sest ei lahustu vees piisavalt kiiresti.

Kui vesi ei lähe enam torustikust alla, siis:

- Esmalt kasuta ummistuste likvideerimiseks kuuma vett ja kummipumpa. Kui kuuma veega õnnestub hangunud rasv üles sulatada ja tropile valamupumbaga tekitatud vaakumiga veidi hoogu anda, siis võib kergematel juhtudel torud keskkonnasõbralikult taas vabaks saada.
- Tõsisema ummistuse puhul võib kasutada keemilisi torupuhastusvahendeid, kuid tuleks mees pidada, et need sisaldavad mürgiseid kemikaale, mille lõplik eraldamine on

keeruline protsess ka reoveepuhastitele. Puhtama keskkonna nimel püüa vältida kanget kodukeemiat.

- Raskematel juhtudel tuleb pöörduda ummistuste likvideerimisega tegelevate ettevõtete poole, kellel on kogemusi ja tehnikat tekkinud probleem professionaalseks lahendamiseks.

Kuid kõige odavam ja keskkonnasäästlikum on alati probleemi ennetamine – käitu vastutustundlikult ja pea meeles: WC-pott pole prügikast!

Pille Aarma
EVEL tegevdirektor
Tel: +372 554 6671
e-post: pille.aarma@evel.ee

Täiendav info:
Irina Vahtra
EVEL kommunikatsioonijuht
Tel: +372 5648 3211
e-post: irina.vahtra@evel.ee
www.evel.ee



Turvaline koolitee algab korralikust ettevalmistusest ja heast eeskujust

Kindlasti on kooliks valmis juba kõik pliitsid ja suled, kuid paljude laste mõtted on endiselt veel rannaliival ja mängukaaslastega ringi uitamas. Hetkel arutlen küll kooli alustavate laste seisukohalt, kuid pole paha kõike seda meelde tuletada ka veidi vanemate lastega peredel, kuidas loksutada ennast tagasi koolirütm, ning teha seda ikka turvaliselt.

Teel kooli

Liikluses kõndige koolitee koos kõige pisemate koolijätsidega läbi, vaadeldge ümbrust ka lapse tasandilt – kükitage maha ja avastate, et näiteks autonina ja -kere varjab oluliselt lapse vaatevälja, kui samal ajal täiskasvanu näeb läbi autokaaside, pikem inimene ka üle autokature. Liikuge ülekaiguradadel ja reguleerimata ristmikutel ning harjutage reeglit: „Peatu, vaata, veendu!“.

Võõras linnas peaks selgeks saama bussipeatuste nimed ja bussi numbri. Busside värve ei tohiks pähe õppida, sest liinil masinad vahetuvad. Samuti ei peaks õppima peatust pähe stiilis „läheduses on vana maja“, sest puud, majad, elektripostid jne kaovad või tekivad juurde üsna kiiresti. Kõnniteel, sõiduteel ja bussipeatuses ei ole müramiseks kohta – need alad on suurele liiklusele avatud ja mänguhoos võib juhtuda õnnetus.

Nii bussi- kui ka autosõidul tuleb kasutada turvaravustust, ehk traksid peale! Bussist maha minnes tuleb veenduda sõidutee ületamise ohutuses – oota veidi, kuni buss peatusest lahkub ja alles siis mine üle tee. Bussi eest ja tagant ei tohi sõiduteele astuda, sest teistele liiklejatele on see väga ootamatu. Auto-

juhi ülesanne on jälgida autot peatades või parkides, et lapsel oleks ohutu sõidukist väljuda ja kooli liikuda – vajadusel pargi auto ja saada laps jalgsi kooli. Kooli parklas liiguvad sõidukid jalakäija kiirusel. Ohutus kaalub igal juhul üle mugavuse või hommikuse kiirustamise või võimaliku hilinemise.

Jalgrattal võib kooli tulla jalgrattakoolituse läbinud laps, sest sellisel juhul on ta õppinud ja teab ning oskab aimata ette, kuidas töötab liiklus. Kiiver pähe ja õhtuhämaruses jalakäijale helkur külge!

Koolis

Koolikiusamisele reageerige koheselt, kuid rahulikult. Vestelge klassijuhatajaga, kellegagi, keda usaldate. Lapsele on kiusamine oluline, aga ka piinlik mure.

Hinnaliste esemete kaasa andmisel (sinna alla käivad ka lapsele olulised mänguasjad, ehted, meened, dokumendid, telefon jne) leidke kotis turvaline koht, kus neid hoida. Eelnevalt tehke eseme eritunnustest pilt (mõrad/mõlgid/kriipimised, peale kirjutatud nimi, peale kleebitud kleepsud, jalgrattal raaminumber jne). Esemekadumise korral andke teada esmajoones õpetajale. Lapsega arutlege laenamisest, unustamisest, vahetamisest ja ära andmisest. Sõprussuhted on kiiresti muutuvad, mistõttu ühel päeval sõbrale heatahtlikult laenatud spinner võib teisel päeval muuta tüliõunaks.

Teel koju

Tutvuge lapse sõprade, nende vanematega ja leppige lapse külaskäigud nii oma lapse kui teise koduga kokku. Mõistke, et erinevates kodudes on erinevad

reeglid. Kooli ja kodu vahelisel teel olevatest ohtlikest kohtadest tuleb eemale hoida (eelkõige on lastele põnevad vanad mahajäetud majad, jäätunud veekogud jne). Ootamatutest käikudest andku laps sõnumi või kõne teel teada.

Märkige päevikusse ja paluge lapsel pähe õppida isama ja kodu kontaktid ning aadress (kirja panna eelkõige selleks, et kui näiteks bussiga õigest peatusest mööda sõidetakse, võib lapsel olla ähmiga raske meenutada erinevaid numbraid ja aadresse, kui võõras inimene neid küsib).

Kodus

Internetisuhtluse puhul on võimalik jälgida ja kontrollida, milliseid lehekülgi uuritakse (internetiajalood, -logid jne sisse lülitada). Oluline on usalduslik suhe ja teadmine, kellega laps internetis vestleb, ehk arendage salaja uurimise asemel pigem mõnusat vestlust, milliseid pilte saadetakse, millist muusikat kuulatakse, milliseid mängu mängitakse, seeläbi saab edasi uurida kuskohast uued internetituttavad pärit on jne. Kindlasti on vajalik arutleda pildistamisest ja videote tegemisest ning saatmisest, enda andmete jagamisest. Näiteks saab kehtestada reegli, et mitte kellegi kodu ei pildistata ja filmita seest ega väljast. Vajadusel saab kehtestada ekraaniaja piirangu, sealjuures enda eeskujul näidates. Kui tihti on Teil telefon peos, ilma helistamise vajaduseta?

Jõudu sügisestel toimetustel!

Karmen Raud

Pärnu politseijaoskonna noorsoopolitseinik

Kuidas leevendada laste kooli alguse stressi

Suvi hakkab tasapisi lõpule jõudma ja lastel läheneb uus kooliaasta. Et üleminek vaheajalt õppetööle ei tekitaks lapses ülemäära stressi, annab SA Tallinna Koolitervishoid kooliõde Egle Türk lapsevanematele mõned nõuanded. Üht-teist leiavad õpetlikku siit ka need emad-isad, kelle võsukesed lähevad kooli päris esimest korda.

Taastage igapäevarutiin

Kaks nädalat enne kooli algust võiks hakata last harjutama varem magama minema ja hommikuti jälle varem ärkama. Seda on hea teha järkjärgult. Näiteks tuua iga päev ärkamise kellaag 15 minutit varasemaks kuni jõuate tavalise kooliaegse unerežiimi. Harjuge taas äratusekselagi. Kui eelmisel õppeaastal oli päevakavas vakajajäämisi, siis on hea alustada uuel õppeaastal tervisesõbralikuma elustiiliga. Koolilaps peaks öösel magama 9-10 tundi, teismelised 8 –9 tundi. Sama oluline on ka toitumise režiim. Päevas peaks sööma 3 põhitoitumiskorda ja 1-2 vahetala.

Varuge ja pange valmis kooliasjad

Mõelge läbi ja koostage nimekiri vajalikest koolitarvetest. Varuge need aegsasti, siis on valikuvõimalus suurem ja soodsam. Kaasake kindlasti koolilaps valikuprotsessi, riiete-jalanõude ja koolikoti osas on see oluline juba selleks, et saaks parajad ja mugavad asjad. Kuid las lapsele jääb rõõm välja valida uue kooliaasta viihikud, kaustikud, kirjatärbed. See on osa koolirõõmust.

Ettevalmistused järgmiseks päevaks saab teha juba õhtul

Hommikul unise peaga võib mõndagi ununeda. Kui laps on veel algklassiline, pange juba õhtul koos valmis tema järgmise koolipäeva riided, pakkige koolikott, trenniasjad jne. Ka ettevalmistused hommikusöögiks võib juba õhtul ära teha. Kui tegu on juba suurema õpilasega, tasub tallegi soovitada mitte jätta kooliasjade kokkupanekut viimasele minutilisele.

Arutage omavahel läbi kodukord

Rääkige läbi millal ja kus hakkab laps tegema tulevase koolitööd, kas ja kui kaua võib laps kasutada nutiseadmeid, kas ja kui kaua võivad sõbrad külas viibida, millised huviringid ja trennid on võimalikud, milliseid ülesandeid on lapsel vastavalt vanusele jõukohased (näiteks lemmiklooma eest hoolitsemine, oma toa korda tegemine jms) jne. Siis olete kindel, et kõik on asjadest ühtemoodi aru saanud.

Ekraaniaeg ei tohiks olla üle 2 tunni päevas. Kooliaasta jooksul lisandub ka arvutis tehtavaid kodutööd. Proovige ajapiirangust kinni pidada sel viisil, et kui koolitööd on tehtud, siis laps rohkem koolipäeval nutiseadmeid ei kasutaks. Oluline on olla ise teadlik internetikasutaja ning juhendada ka last turvaliselt internetis käituma.

Seadke eesmärgid

Motivatsiooni on lihtsam hoida, kui lapsel on eesmärk. Eesmärgid võivad olla seotud nii õppetöö kui ka sotsiaalse eluga, peasi, et need on realist-

likud ja saavutatavad, muidu kogeb laps liigset pettumust. Tunnustage last pingutuse eest. Tulemuse saavutamiseks proovige kasutada positiivsust, näiteks öeldes “sa võid minna õue, kui koolitöö on tehtud” selle asemel, et öelda “sa ei lähe enne välja, kui õppetöö on tehtud.”

Perekond on oluline väärtus ja jõuallikas

Igaüks soovib, et tema jaoks oleks aega ja teda ära kuulataks. Perekonnas peab olema igapähe nii oma aega kui koos veedetud aega. Koosveedetud aeg loob usalduse ja hea kontakti pereliikmete vahel. Siis usaldab laps teile ka oma muredest rääkida. Aja planeerimiseks võib hoida kõigile perekonnaliikmetele nähtaval kohal kalendrit, kus on kirjas igapähe tegevused ja ülesanded.

Hooli endast ja vajadusel otsi abi

Et anda head eeskujul ja olla hea lapsevanem, vajad ka aega endale ja nn.akude laadimist. Lapsevanemaks olemine tähendab pidevat õppimist. Ära nõua endalt liiga palju. Kui jääd härra, otsi abi. Kasulikku infot, koolitust, nõustamist ja e-nõustamist võib leida näiteks portaalist Tarkvanem, Rajaleidja jne. Tee koostööd kooliga ja tugipersonaliga. Salvesta oma telefoni kooliõde telefoninumber, et teaksid kõnele vastata, kui sulle helistatakse seoses lapse haigestumisega. Loomulikult saa tuttavaks ka oma lapse kooli kooliõdega, kes on lapsevanematele koostööpartneriks ja nõuandjaks.

Lisainfo:

meedia@kth.ee
512 1131

Palka puhur sügistööd tegema!

Täna räägime puhurist – mis ime-loom see on, kellele ja milleks, teab Eero Post Tanni kauplusest.

Kas oled juba aia- ja õuema üle rehitsenud? Isegi kui jah, siis tea, et puulehti tuleb veel juurde.

Kas sul üldse on aega riisumiseks? Või tegelikult tahaksid lapsele toeks olla koolitööst või võtta veel viimast soojast sügisest? Või siis lihtsalt peale väsitavat tööpäeva kodus vedele. See pole ka ju häbiväärne – puhkus on tervisele kasulik.

Eero soovib: „Selleks et asjaga kiiremini ühele poole saada, soovitame osta endale puhuri ehk „palgata puhuri aiatööd tegema“. Sama töö, mida teeksid rehaga, läheb palju kiiremini ja seljavalu ning rakud kätel ei tule isegi kõne alla. Järjest rohkem on näha Eesti aedades puhureid. Kunagi arvati, et see masin ei saa lehtede puhumisega hakkama. Eriti, kui tegemist märgade ja raskete puulehtedega. Tegelikult on aga sootuks teine. Puhurid on väga võimsad ning nendest tulev õhuvool saab hakkama päris raske prahi puhumisega. Olgu see siis kuiv või märg.“

Töö on lihtne ja ei eelda tehnilisi



teadmisi. Ka mitte füüsilist jõudu. Selle aasta populaarseimad on kindlasti akupuhurid. Akupuhurid on:

- Kerged – kaalu vahe samaväärse bensiinimootoril puhuriga võib olla mitu kilogrammi. Puhurid kaaluvad vahemikus 2-10 kg. Akupuhurid jäävad sinna kergemasse otsa.
- Vaiksed – müratase on oluliselt madalam, mis hoiab nii töötajajärgi ennast kui ka lähedal asuvaid naab-

reid.

- Nende akut ja laadijat saab enamasti kasutada kogu akuga aiatehnika juures. Näiteks Husqvarna tooted kasutavad kõik sama akusüsteemi – seega paari aku ja ühe laadija soetamisega saad kasutada nii niidukit, trimmerit, puhurit, hekilõikurit kui ka saagi. Kasutada saab ka seljakottakut, mis pikendab oluliselt tööaega.

„Kardetakse, et puhuri ost on liigne luksus, kuna seda läheb vaja vaid loetud korrad aastas. Tegelikult see nii ei ole. Puhurile leiab kasutust aastaringi, kummutab Eero müüte. „Mõned näited, kus ja kuidas:

- Peale heki pügamist puhu hekk üle, et eemaldada kõik lahtised oksad ja lehed.
- Korista aiast peojääke (akupuhuriga saab rahulikult koristada ka toas)
- Puhasta rennid ja vihmaveetoru
- Puhasta aiatehnikat (nt muruniiduk)
- Kuivata autot
- Süüta grillisüsi
- Puhu kerge lumi tee pealt
- Puhu niidetud puru üle, et oleks see jääks puhas ja ilus. Kasulik ka muru tervisele.“

Osad puhurid on ka imemisfunktsiooniga – seega võib veel hulga võimalusi juurde lisanduda. Puhurid on tavaliselt ka ilmastikukindlad, seega ei karda vihma ja maru. Kui soovid vihmaga aias koristada, siis puhuri taha asi ei jää!

Eero võtab teema kokku: „Osta soovitsin puhureid spetsiaalsetest

tehnikapoodidest. Siia sobib vanasõna, et mitu kokka head suppi ei keeda. Seega suured keskused, kus valikus kogu ehituseks ja aias toimetamiseks vajalik, ei oma tavaliselt väga põhjalikke teadmisi. Kui soovid müüjaga aru pidada, siis otsi pigem spetsialiseerunud kauplus, kus on lihtne ka hiljem hoolduses käia.“

Ise puhurit hooldama ei pea. Võiks vaid puhastada ja kui jääb pikemalt seisma, siis võiks akupuhuril aku küljest võtta, täis laadida ja sooja ruumi jätta. Nii on aku eluiga pikem ja teil hea järgmisel tööperioodil toodet kasutada.

Tehnika areneb ikka selleks, et inimene elu lihtsamaks teha ja talle aega juurde anda. Kasutame siis seda!“

Tanni kauplus

Kooliuudised Häädemeeste Keskkoolest

Häädemeeste Keskkoolest head soovid kooliaasta alguse puhul!

Haridus on eestlastele äärmiselt oluline valdkond. Kooliaasta on algamas ja kuu-leme-näeme-loeme väga palju meediast analüüse-arvamusi selle kohta, kuidas ikka praeguses keerulises olukorras peaks koolis õppimine-õpetamine toimuma. Koolirahvas loodab, et saabub rahulik toimekas tavapärane kooliaasta. Kui kevadel tuli otsus kõik koolid sulgeda ja me keegi ei teadnud, mis meid päriselt ees ootab, siis nüüd oleme ootamatusteks palju paremini valmistunud.

Kooli arengukavas oleme sõnastanud ühe eesmärgina, et õpilased ja õpetajad on digipädevad. Digimaailm areneb muidugi sellise kiirusega, et kõike ei jõuagi ära õppida, aga uuel kooliaastal panustame rohkem informaatika õppe valdkonda küll, et nii elus kui ka vajadusel distantsõppe paremini toime tulla. Integreerime robotika õppetöösse ja iga huviline õpilane saab programmeerimise alaseid teadmisi ja oskusi. Samas tundsime kevadel, mis tähendab liiga palju arvutis õpet ja ilmselt tunnevad nii õpilased kui õpetajad rõõmu õppes ja suhtlusest klassiruumis. Ja muidugi ei aja me segi mõisteid digipädevus ja nutisõltuvus.

Kui ütlen, et tuleb tavapärane kooliaasta, siis teame, et kool on pidevalt arenev organisatsioon ja ikka on iga kooliaasta alguses midagi uut – „kõik-kõik on uus septembrikuus“.

Häädemeeste Keskkoolest spordisaal sai suvel uue valgustuse ja koolihoone katus sai korda tehtud. Ei pea pidama spordivõistlusi ja aktusi poolpimedas saalis ning koolimaja kolmandal korrusel ei ole vaja enam ämbreid ritta seada. Kool on väga tänulik Erast Endriksonile. Tänu tema annetusele on saanud uue ilme koolimaja söögisaal. Uus valgustus ja helisummutav lagi annavad võimaluse süüa moel, et sööginõude klõbin ja meeldiv vestlus söögilauas ei muutuks ruumi kõrge kivilae tõttu kõrvulukustavaks lärmiks. Saame söögisaali kasutada ka aula funktsioonides. Eks sellisena oli see mõeldud ka kunagises koolimaja projektis, aga tolleaegne ehituskvaliteet ja materjalid olid just sellised ning hooned vajavad parendamist.

10.–13. septembrini k.a toimuvad vabariiklikud muinsuskaitsepäevad, mille teemaks on kool ja haridus. Välja

on valitud hulk eriilmelisi koolimaju Eestimaal, mida nende päevade raames tutvustatakse. Ühena ka Häädemeeste Keskkoolest hoonet, mis on omale ajale iseloomulik. Häädemeeste Keskkoolest valmis 1964. aastal tolleagsete tipp-arhitektide Mart Porti ja Allan Murdmaa projekti alusel. Kuna arhitekt Mart Porti juured on Häädemeeste vallas, siis annavad muinsuskaitsepäevad võimaluse tutvustada Mart Porti loomingut laiemalt. Koolimajas on avatud näitus, mida kõik huvilised on kutsutud vaatama.

On väga hea meel, et paljud meie õpilased käivad koolis jalgratatega. Senini seisid aga rattad autode vahel parklas päikese käes. Tänu vilistlaste toetusele valmis suvel koolimaja kõrvale jalgratate parkla. Edaspidi loodame saada parkla kohale ka vihma varjava katuse.

SA Innove toetusel rajatakse sel õppeaastal kooli kaasaegne, kaasava hariduse ja nüüdisaegse pedagoogika põhimõtetest lähtuv klassiruum õpiraskustega õpilastele ja senini puudunud invatualett. Koolis on oluline, et pöörataks tähelepanu igale õpilasele ja oleksid kõikidele õpilastele sobivad õppetingimused.

Häädemeeste Keskkoolest loob sel aastal uue arengukava aastateks 2021–2025 ning kõik ideed on teretulnud. Kogukonnast on tulnud ettepanek, et kaaluda kohaliku saviga seotud tegevusi kui üht olulist suunda kooli õppetegevuses. Selle õppeaasta üks märksõnadest Häädemeeste Keskkoolest saabki olema savi. Häädemeeste piirkonnas on savi ajalooline maavara, mida võiks ka kaasajal ettevõtluses rohkem kasutada. SA Innove poolt rahastatud projekti käigus õpivad õpilased tundma savi kui maavara ning selle kasutamise võimalusi ja saavad ka praktiliselt kogeda savi kui materjali käsitöös, kunstis, teraapias, pottsepatöös, ehituses. Loodame, et nii mõnigi õpilane saab tulevaseks ettevõtteks sellest projektist inspiratsiooni. Projekt annab võimaluse analüüsida, mil moel võiks olla Häädemeeste savi ja sellega seotud tegevused kooli õppekavas.

Eks kindlasti toob kooliaasta veel palju uut ja huvitavat kaasa ning rõõmuga kajastame seda ka vallalehes.

Ilusat ja turvalist kooliaasta algust kõigile!

Aule Kink

Uued töötajad Häädemeeste Keskkoolest

Häädemeeste Keskkoolest uus ettevõtluse õpetaja on Lenne Suigusaar.

„Häädemeeste, mu kodu on väike, liivaluidete jalamil ta ...“ Kõik teed ja rajad Häädemeeste „kesklinnas“ on mulle tuttavad sünnist saadik. Olen kasvanud siin koos vahvate kaasteelsetega lasteaiast kuni keskkooli lõpuni. Üürikesse aja olen olnud kodukohast eemal, kuid alati on kõik teed toonud mind siia tagasi. Hariduselt olen „turist“ (lõpetanud hotelli- ja turismi-

ettevõtluse erialad) ning olen töötanud eraettevõtluses alates keskkooli lõpetamisest. Töötan igapäevaselt Lapanina hotelli turundusjuhina ning minu armsas peres on abikaasa ja sirgumas kaks last.

Olen tänulik, et saan kooli vilistlasena panustada kohaliku kogukonna arengusse ning ärgitada ja motiveerida noori oma toimetustes olema julged, loovad, innovaatilised ning särasilmsed.



Lenne Suigusaar

Häädemeeste Keskkoolest uus gümnaasiumi füüsikaõpetaja on Paul Zubtšenko.

Reaalainete õpetajale kohaselt on tutvustus lühike ja konkreetne: emakeel eesti keel, pärnakas alates 1958. aastast, lõpetanud Rääma põhikooli 1973. a, Koidula Kooli 1976. a ja Tartu Ülikooli 1985. a. Õpetajatööd olen teinud vahelduva eduga 23 aastat ja usun, et jagan füüsikat. Olen Pärnu Eliisabeti koguduse liige.

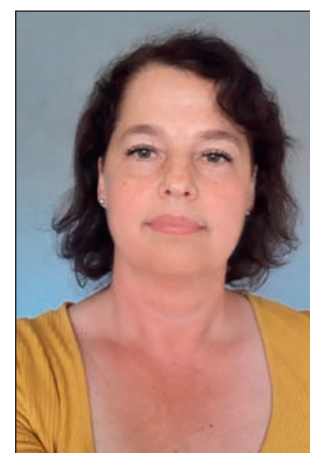


Paul Zubtšenko

Häädemeeste Keskkoolest uus eesti keele ja õpiabiõpetaja on Katrin Laan.

Täna 43 aastat tagasi astusin Häädemeeste Keskkoolest uksest sisse 1. klassi õpilaseks. Täna olen samas kohas ringiga tagasi. Sel korral õpetajana. Ja seda mitte esimest korda.

Pärast Tallinna Pedagoogilise kooli lõpetamist 1991. aastal alustasin siin koolis tööd algklasside õpetajana. Töötasin Häädemeeste Keskkoolest kolm aastat ja seejärel viis elutee mind üle mere. 26 aastat jagasin koolitarkust kahes erinevas koolis Hiiu- ja Pärnu maakonnas. Selle aja jooksul jõudsin ka lõpetada Tallinna Ülikooli, õppida mitu liseriala ja kasvatada üles kolm last. Vabal ajal tegelesin võrkpalli, laulmise, rahvatantsu ja fotograafiaga. 16 aastat juhendasin Kõrgessaare Vaba



Katrin Laan

Aja Keskuses laste kunsti- ja käsitööringi. Hiiu- ja Pärnu maakonnas meeldis mulle küll väga, aga kodus on ikka kõige parem. Hea on tagasi olla!

Häädemeeste Keskkoolest uus raamatukoguhoidja on Ave Fohs.

Olen Ave ja töötan sellest õppeaastast Häädemeeste Keskkoolest raamatukogus. Olen alati väga hea meeleaga raamatuid lugenud, seetõttu tundus hea mõte õppida pärast Häädemeeste Keskkoolest ja Pärnu Ühisgümnaasiumit Viljandi Kultuurikolledžis raamatukogundust. Nüüdseks olen töötanud raamatukoguhoidjana 20 aastat, sellest suurema osa laste- ja noorteraamatukogus. Naudin koostööd. Olen harjunud alati aitama, kui vaid oskan. Mulle meeldib taasavastada Häädemeestest ja siinseid inimesi ning töö juures loodan, et suudan anda meie lastele edasi seda, mida olen mujal olles õppinud.



Ave Fohs

Tahkuranna kool

Sügise sammud Tahkuranna koolis

*Lehed kukuvad puult
Pilved täis on tuult
Lapsed lähevad kooli nüüd
Õues kajamas kurgede hüüd...*

Alles oli kevad, mis siis, et erakordne. See-eest kauaks-kauaks meelde jääv. Nüüd sammub sügis jõudsate sammudega meie poole. Vanasõna ütleb, et tibusid loetakse sügisel. Tahaksin meelde tuletada meie kevadisi „tibusid“. Igauks neist on lennanud ise suunas, meie soov on, et neil läheks väga hästi. Siinkohal tuletan meelde, kes lõpetasid meie kooli:

Helina Seppmann, Triinu Lumiste, Simona Kärsin, Anette-Marie Ois, Markus Tasalain, Kahro Lääne, Kaupo Loorents,

Simo Virnhoff.

Tuult teile tiibadesse ja ärge unustage oma väikesi sõpru!

Meie koolis on päris pikka aega olnud traditsioon valida Aasta Õpilane ehk siis õpilane, kes õpib hästi, on hea kaaslane ja aktiivne. Selle õppeaasta Aasta Õpilane on Laura Laine.

Loodus tühja kohta ei salli. Kust ära minnakse, sinna juurde tullakse. Sel aastal alustavad meie koolis õpinguid Anete Hein, Sergo Mengel, Lisette Mägi, Getter Nairis, Riff Ruul, Joonas Toots.

Ees ootab aasta töötab tulla põnev, meil on mitu uut õpetajat. Nemad tutvustavad ennast ise. Üle pika aja toimub 19. sep-

tembril kooli kokkutulek, mis on pühendatud hariduselu 190. aastapäevale.

Anu Alloja



TLAK Aasta õpilane Laura Laine. Foto: Anu Alloja

Tahkuranna kooli lõpetajad 2020. Foto: Anu Alloja



Uued õpetajad Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis

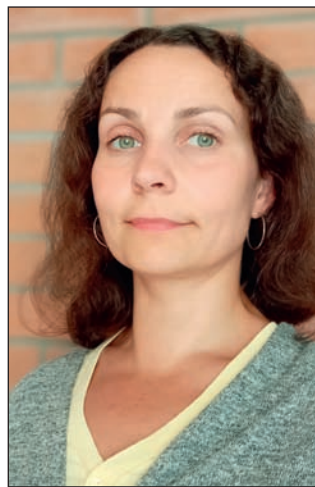
Kristi Randmaa alustab aineõpetajana.

Olen pärit Pärnust, kuid elan oma perega Sindis. Olen lõpetanud Tallinna Ülikoolis saksa ja inglise keele õpetaja eriala, lisaks olen end täiendanud väikeettevõtluses ja raamatupidamises. Minu motoks on elukestev õpe ning tänu sellele otsin pidevalt juurde erinevaid enesetäiendamise võimalusi.

Peale õpetajaameti tegelen veel raamatupidamise ja ettevõtlusega

ning lõõn aktiivselt kaasa Eesti Punase Risti Pärnumaa Seltsi ja Kaitseliidu tegevustes. Vabal ajal käin jõusaalis, koon-heegeldan peamiselt mänguasju ning naudin jalutuskäike koeraga.

Olen rõõmus, et sattusin just Tahkuranna kooli aineõpetajaks. See väike armas koolimaja ja väga toredad kolleegid on lihtsalt super. See tarkus, positiivsus, hoolivus ja abivalmidus, mis siit koolist õhkub, ei saa küll kedagi külmaks jätta.



Kristi Randmaa. Foto: erakogu

Muusikaõpetajana lasteaias ja koolis alustab Ulrika Perelman.

Tere, hääd inimesed!

Püüan end vargsi teie hulka poetada – kes siis ei tahaks HÄÄ olla.

Minu senine elu on möödunud põhiliselt Pärnus, kümmekond aastat ka pealinnas. Lapsena olin silmitsi klaveriga, mis toanurgast vastu piidles. Nii ta läks, et olen seda pilli ja muusikamaailma üpris põhjalikult tundma õppinud. Sedavõrd, et kogu hilisem elu ikka vastavas rööpas on kulgenud.

Ja ühel hetkel tundsin, et tahan

linnast ära, tahan midagi ehedamat. Ju see tahe ikka piisavalt tugev oli, et ka võimalikuks osutus. Siin ma nüüd olen – Tahkuranna Lasteaed-Algkooli muusikaõpetaja, kaasas kirju töökoostemuste pagas. Tänutunde ja põnevusega tervitan iga uut päeva. Aeg näitab, kui HÄÄ saab olema minu panus. Aga head tunnet minus endas on aina suurendanud iga uus kogemus sellest armsast maanurgast.

Võin veel lisada, et isapoolsed juuredki on siitkandist pärit, küll pisut lõuna poolt. On see nüüd argument või mitte, ise olen selle üle uhke.



Ulrika Perelman. Foto: erakogu

Häädemeeste Muusikakool

Erilise möödunud kevade ja suve kohta alustasid Häädemeeste Muusikakooli õpilased oma 29. õppeaasta aktust lausa usumatult meisterlike etteastetega. Juba esimestel septembripäevadel aitasid nad sisustada nii Häädemeeste Keskkooli aktust kui Tahkuranna LAK personali teadmiste päeva.

Koolis on praegu 35 õpilast, neist 5 asus õppima esimest aastat. Uued õpilased on Maron Maddison, Karl Artur Valk, Pavel Marozav, Gert Gabriel Piirsalu ja Elina Liiva. Käesoleval õppeaastal liitus meiega klaveriõpetaja Liis Potter. Oleme selle üle väga rõõmsad.

Muusikakoolis võib erialaks võtta klaveri, viiuli, klarneti (soovi korral ka saksofoni), mandoliini, kitarri ja teised huvitavad näppepillid. Kõik õpilased saavad põhja alla ka noodilugemise (solfedžo) õpetusele.

Igal aastal tähistame sügiseti oma kooli sünnipäeva väikse kontserdi ja kringlisöömisega. Et meie kooli „saal“ on aga üsna tilluke, siis külalisi meil sinna kahjuks eriti ei mahu. Meie jõulu- ja kevadkontsert toimuvad aga sõbralikus seltsimajas või Treimani rahvamas (sealt saatsime möödunud kevadel teele ka meie värsked lõpetajad) ja sinna

on oodatud kõik lastevanemad ja vana-vanemad ja nooremad ning vanemad õed-vennad.

Mitmed viiuli- ja klarnetiõpilased osalesid juba möödunud õppeaastal asutatud Lääne-Eesti regiooni sümfooniaorkestris ja said sealt suurepärase mängukogemuse ning tugeva emotsiooni.

Väga tublid on ka meie klaveriõpilased. Üldse on see eriala meil väga populaarne.

Jõudu uueks õppeaastaks kõikidele usinatele pillimeestele ja nende õpetajatele!

Muidugi ei koosne muusikakooli elu vaid laulust ja pillimängust. Nagu teisedki, vajame me ruume, kus oma igapäevast tööd korraldada, aga meie tööpinnad on üsnagi amortiseerunud – kõik klassid kostavad läbi ja inventargi on suhteliselt aegunud. Möödunud õppeaastaks saime maja välisilme ilusaks ja hoone soojapidavaks. Ootame nüüd elevusega, millal jõuab järg meie siseruumideni, et meie töö sisu ja vorm üksteisele edaspidi paremini vastaksid.

Tiia Soomre
muusikakooli direktor

Metsapoole Põhikool



Metsapoole Põhikooli koolipere õppeaastat alustamas. Foto: Pilve Born

Häädemeeste valla koolinoorte edukad koroonalahingud

Pühapäeval, 30. augustil toimus Saarde vallas Tihemetsa spordihoones kuni 18-aastaste koolinoorte koroonavõistlus Sookuninga Karikas. Noormeeste hulgas saavutas esikoha Metsapoole Põhikooli 7. klassi õpilane Frederik Tammann. Tütarlaste arvestuses jäi sel kevadel Metsapoole Põhikooli lõpetanud Eliina Kallas alla Harjumaalt pärit Piia-Liis Seederile ja pidi leppima II kohaga. Juba 11. korda toimuvat ja Eesti noorte karikasarja kuuluvat koroonavõistlust korraldab MTÜ Sookuninga, üritust rahastas Kultuurkapitali Pärnumaa ekspertgrupp.

Viire Talts

Suvine laager lauamängude huvilistele

Saarde vallas Peebu Kämpingus toimus 27.–31. juulini Häädemeeste ja Saarde valla noorte lauamängude mitmevõistluse huviliste ühine treeninglaager. Laagrisse pääsesid usinamad Metsapoole Põhikooli lauamängude ja Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi koroonaringi harjutajad. Lauamängude mitmevõistlus ühendab nelja spordiala: male, kabe, koroona ja lauatenis. Imeilusa Rahujärve kaldal asuvas kämpingus loodi viieks päevaks võimalus treenerite juhendamisel harjutada kõiki nelja eelpool mainitud ala. Lisaks igapäevastele treeningutele mängiti üheskoos palli ja discgolfi, käidi ujumas, paadi ja vesijalggrattaga sõitmas ning tehti taidlust. Hoolimata pikkadest ja tegevusrohketest päevadest jätkus noortel mitmel õhtul jaksu ja kannatust, et oodata ära ööpimedus ja üheskoos teha tiir ümber tiikide otsides jaaniusse. Kogu laagri vältel peeti tiimidevahelist võistlust, arvesse läksid mitmesugused sportmängud, taidlus, aga ka tubade kord. Parimaks osutus suure üksmeelega silma paistnud poiste meeskond, kuhu kuulusid Kuldar Vreimann, Frederik Tammann, Egert Pill ja Rico Kalde. Üritust rahastas Haridus- ja Teadusministeerium.

Õpetaja ja ringijuht Viire Talts



Lauamängude mitmevõistluse huvilised laagris. Fotod: Viire Talts

Uulu Põhikool



Uuendused Uulu Põhikoolis

Uulu Põhikoolis on see õppeaasta alanud pööraselt. Eelmise õppeaasta lõpetasime suure kolimisega ning terve suvi on läinud ehituse, remondi ja sobiva mööbli leidmise lainel. Me oleme siiralt õnnelikud, et koolipere saab varsti endale lõpuks kauaoodatud aula ning et lisaks laiendusele parendati koolikeskkonda ka praeguses kooliosas.

Suurim muutus on kindlasti toimunud vana keldriga. Siiani oli kelder meie kooli kõige halvemas seisus ruum. Suviste ehitustööde raames kelder renoveeriti ning koolimajast seest ehitati trepp keldrisse. Kui varasemalt pääses keldrisse ainult õuest, siis nüüd on sinna ligipääs ka koolimajast seest. Garderoobikappidest vabanenud koridoripinnale ehitati juurde kaks abiruumi – töötajate garderoob ning koristajate tööruum. Töötajate garderoob asus varasemalt keemiaklassi tagaruumis, mis oli vana riidekapiga poolitatud ning mida lisaks kasutati ka



Kooli vana kelder enne kolimist. Foto: kooli erakogu

paljundusruumina. Koristajatel oli samuti varasemalt oma aknata ruumis kaks ruutmeetrit põrandapinda. Ilmselt on ette kujutatav selle õppeaasta tunne, kui igal koolipere liikmel on lõpuks ometi võimalik koolipäeva alustada palju paremates tingimustes kui varasemalt.

Kõikidesse klassiruumidesse

on paigaldatud ventilatsioonisüsteem ning kui laiendus on valminud, siis on ka õhukvaliteet klassides tunduvalt parem kui praegu. Koolimaja klassid asuvad täpselt päikese poole ning kevadeti, kui päike paisab terve koolipäeva klassiruumidesse, halveneb õhukvaliteet kiiresti. Selle õppeaasta kevadel

saab ka see mure lahendatud.

Lisaks õppekeskkonnale on toimunud ka sisulisi muudatusi. Vahetasime eKooli keskkonna Stuudiumi vastu, alustame õppepäeva viis minutit varem ning söögivahetund kestab varasema 20 minuti asemel 30 minutit. Selle õppeaasta algusega püstitasime ka kooli



Renoveeritud kelder, kooli uus garderoob. Foto: kooli erakogu

ajaloo õpilaste arvu rekordi – õppeaastat alustas meie koolis 173 õpilast.

Selle õppeaasta algus on olnud keeruline ning ilmselt on terve õppeaasta natukene raskem kui varasemad. Aga tuleviku nimel on see kõik seda väärt!

Aitäh kooliperele vastupida-

mise ja suure töö eest! Aitäh lastevanematele, kes on koolile sellel perioodil nõu ja jõuga abiks olnud! Ja aitäh kooli pidajale, et olete meie kooli arengut niivõrd palju toetanud.

Ilusat uut õppeaastat!

Egle Rumberg
direktor

Uulu neuu aasta vahetusõpilasena

Anett Aedma on 14-aastane neuu, kes läheb sel õppeaastal Uulu Põhikooli 9. klassi. Olen kuulnud tema soovist minna järgneval õppeaastal, läbi vabatahtliku ühenduse YFU Eesti, vahetusõpilaseks Itaaliasse. Seega otsustasime Anetiga, et toome teieni tema loo, mis ajendab teda sinna minema ning kuidas toetada seda protsessi.

Anett, kuidas sul tuli idee minna vahetusõpilaseks?

Idee tuli üsna äkiliselt ja see juhtus natukene vähem kui pool aastat tagasi. Uulu Põhikool osaleb Erasmus+ projektis, mille raames oli mul võimalik külastada Rumeeniat. See oli nii tore ja meelde jääv kogemus ja andis mulle mõtteid minna vahetusõpilaseks. Uurisin erinevaid võimalusi ning valisin YFU sellepärast, et olin sellest palju head kuulnud. YFU inimesed on väga toredad ja kokkuvõttes ning vahetusõpilased saavad enne minekut väga põhjaliku ettevalmistuse.

Millal su vahetusaasta Itaalias algab?

Järgmise aasta 30. augustil on väljalend ja tagasi tulen juuni keskel.

Kuna sa lähed aasta pärast, siis kuidas toimub praegu sinu ettevalmistamine vahetusaastaks?

Siiani on olnud paar koolitust. Üks on näiteks TOK ehk toetajate otsimise koolitus. See on mõeldud neile vahetusõpilastele, kes loodavad toetajate abiga saada kokku mingi summa vajaminevast osalusast. Minu puhul on see koos keelelaagriga 7600€ ja selle nimel saadan peaaegu iga päev firmadele meile. Enne vahetusaastat on tulemas ka kodugruppide kohtumised



Anett Aedma. Foto: erakogu

ja eelorientatsioon. Ka rahvusvaheline fail on asi, mis võtab aega nädalaid ja osadel isegi kuid – sinna tuleb kirjutada igakülgselt infot enda kohta, et leida vahetuspere.

Seega YFU toetajate otsimise koolitus ja rahvusvaheline fail on olulised, aga mida kujutab endast eelorientatsioon?

ELO ehk eelorientatsiooni seminar kestab 3 päeva ja seal saavad sama lennu vahetusõpilased, olenemata sellest, kuhu riiki keegi läheb, põhjaliku ettevalmistuse. Seminari raames toimub ka infotund lapsevanematele.

Kuidas su pere sind selles ettevõtmises toetab?

Rahaliselt ma neile suurt koormust panna ei taha, sest nad toetavad mind vahetusaasta vältel, kandes iga kuu mulle taskuraha. Moraalselt ja emotsionaalselt on nad mulle väga suureks toeks ja julgustavad mind vahetusaastale minema.

Vahetusaastal annab taskuraha sulle su päris pere, kuid mis on su vahetuspere kohustused?

Enamasti nii nagu ka kõikidel tavalistel lastevanematel.

Kõik elamisega seonduvad kulud (vesi, elekter jm), lapsel peab olema päevas kolm söögikorda, voodikoht ja turvaline elukeskkond ning muidugi on ka oluline see, et nad oleks vahetusõpilasele toeks kogu aasta vältel.

Millist vahetuspere sa endale sooviksid?

Olen alati unistanud sellest, et mul oleks omavanune või mõni aasta vanem õde või vend. Usun, et see oleks päris tore! Kuid ma olen ka õnnelik, kui mul on vahetusperes nooremad õed-vennad.

Kas sa osaled ka YFU poolt pakutavas keelelaagris?

Mina valisin jah keelelaagriga programmi. See kestab 2 nädalat vahetult enne vahetusaasta algust.

Kas oled ka juba taotlenud endale stipendiumi?

Stipendiumile saab kandideerida oktoobris. Kindlasti plaanin seda teha.

Kas sa ka juba tead, mitmendasse klassi sa seal lähed?

Kahjuks veel ei tea, see tekitab ka minus endas uudishimu.

Kui palju sul on kogusumma raba kogutud?

Praeguseks olen kokku kogunud toetajate abil 2500€, mis on siis umbes 1/3 vajaminevast summast.

Eelnevalt mainisid, et oled pöördunud toetuste saamiseks ettevõtete poole.

Just, olen teinud ettevõtetest nimekirja ning saadan neile üksiklaenu toetuse saamiseks meile. Väga palju on veel minna, kuid kui niimoodi jätkan, siis saan varsti juba summa kokku.

Kas sul on juba ka mingisugused ootused või eesmärgid selleks vahetusaastaks?

Tegelikult isegi väga ei ole. Paljud vahetusõpilased on soovitanud just minna vahetusaastale ilma eelarvamuste ja ootusteta. See aasta tuleb täpselt selline nagu tulema peab. Kuid ühes olen avatum, iseseisvam, julgem ja mulle on justkui avatud rohkem uksi.

Mis kanalite kaudu sa hakkad infot jagama, et toetajad ja kaasaelajad saaksid olla sinu tegemistega kursis?

Kindlasti sooviksin hakata blogi pidama ja plaanis on ka teha eraldi Instagrami konto.

Mis toimub peale seda, kui sul vahetusaasta Itaalias läbi saab?

Vahetusaastalt Eestisse naastes toimub veel viimane seminar, milleks on järelorientatsioon. Kokku tulevad kõik sama lennu õpilased nagu ka ELO-l. Seal võetakse enda kogetu kokku ja võib öelda, et see ongi viimane punkt vahetusaastale.

Kui nüüd kellelgi oleks soov sind rahaliselt toetada, siis kuidas ja kuhu ta seda teha saaks?

Mul oleks tõesti väga hea meel, kui leidub Häädemeeste kogukonnas inimesi, kes sooviksid mind rahaliselt aidata sellel teekonnal. Isegi 5€ aitab kaasa ja see ülekanne võtab aega ainult 2 minutit. Nii, et kui on soovi, siis on võimalik teha jõukohane panus YFU Eesti MTÜ arvelduskontole ning kindlasti panna kirjeldusse "Anett Aedma Itaalia toetusraha", sest see on kõikide vahetusõpilaste ühine koht toetuste saamiseks. YFU Eesti MTÜ konto: EE042200221001141378.

Intervjueris Egle Vutt

Austatud kogukonna liikmed, lõpetajad, sõbrad ja tuttavad!

Tahkuranna hariduselu ja kooli lugu ulatub aastas 1830, sellel aastal täitub ümmargune 190. See auväärne aastapäev on kokkutulekut väärt. Tahkuranna kooli esimene kokkutulek oli 5. juunil 1993. aastal, siis koguneti Võiste klubi juures ja teoks sai paljude ammune unistus kokkutulekust. Esimene selles mõttes, et see oli esimene peale II Maailmasõda. Teisel korral koguneti 4. juunil 2005. aastal tähistamaks 175. aastapäeva.

Olete oodatud Tahkuranna hariduselu 190. aastapäeva tähistamisele 19. septembril 2020.

Ürituse kava:
14.00 Lahkunute mälestamine Võiste kalmistul
16.15 Kutsutud külaliste ja töötajate vastuvõtt koolimajas
17.00 Kontsertaktus koolimaja saalis
18.00 Tutvumiseks on avatud lasteaed
19.00 Peoõhtu Võiste suveaias bändiga Manija Poisid
Külaliste registreerimine algab koolimajas kl 15.00.

Palume osta pilet eelmüügist!
Piletite eelmüük on soodsamate hindadega ja kestab kuni 16. septembrini 2020.

Eelmüügipiletid leiata:
<https://fienta.com/et/hariduselu-tahkurannas-190>

TEADMISEKS!

Männiku Talukamber alustab 10. hooaega Uulu kohvikus 9. OKTOOBRI KELL 18.00.

Kõik mälumängu huvilised on oodatud koos omapoolsete ettepanekute ja mõtetega.

Info 5664 4238 Helju Viirg

Suvi Häädemeeste Seltsimajas ja Suurkülas

2020. aasta kevad-suviste toimetamiste kohta Häädemeestel võiks kirjeldada lausega – algul ei saanud vedama, pärast ei saanud pidama. Nimelt olime sunnitud kevadel alguse saanud eriolukorra ja selle raames kehtestatud piirangute tõttu ära jätta sinse kogukonna jaoks mitmed olulised ja traditsiooniks saanud sündmused nagu jüriöö jooks, Põhja-Liivimaa festival, kui ka kohalik jaanituli.

Kuid kui kätte jõudis juulikuu, siis said ka kohalikud kultuurikorraldajad ja aktivistid hoo sisse ja vabaduse korraldada jälle erinevaid sündmusi. Sel aastal sai alguse uus ettevõtmine Häädemeeste Hää, mille kultuuriprogrammist leidis seinast-seina vägagi põnevaid sündmusi. Ka Häädemeeste Seltsimaja poolt korraldatud sündmused olid kavas esindatud.

Üks meeldejäätavamaid elamusi oli 17. juulil toimunud Niidukino. Nimelt sättis Elektriteater kino saali üles keset maalilist rannaniitu ja ekraanile jõudis „Nipernaadi“. Antud filmil on meie kandiga ka mitu otsest seost. Nimelt teeb filmis päris suure rolli Häädemeeste Huviteatri lavastaja Aire Koop. Vestlusõhtu käigus selgus veel ka see, et Aire ei olnud ainuke kohalik, kel filmis osa on. Lisaks kohalikule näitlejale on filmi lõpu stseenid salvestatud justnimelt sel samal rannaniidul, mõned kilomeetrid Rannametsa pool. Kinoseansile eelnes vestlusting näitlejatega. Külalistega olid vestlema tulnud Toomas Nipernaadi kehastanud Tõnu Kark kui ka Tralla rollis olnud Aire. Sume suveõhtu ja päikseloojang olid justkui kirsiks tordil. Püüame ka järgmisel aastal midagi sarnast publikuni tuua.

Juba järgmisel päeval, 18. juulil, toimus teist aastat järjest Suurküla Avatud Hoovide Päev. Tegemist oli selle suve suurima sündmusega Häädemeestel, kus Suurküla rahvas oli taaskord väed ühendanud ning ühe vägeva asja korraldanud. Sel aastal



Loomepäev. Foto: Märt Kose



Niidukino. Foto: Märt Kose

olid oma väravad avanud 13 hoovi ja tegemist jagus jällegi nii suurtele kui ka väikestele. Loomulikult olid avatud ka kodukohvikud ja keegi ei pidanud Suurkülast ära minema tühja kõhuga. Häädemeeste Seltsimaja oli samuti oma ukseid avanud. Tutvuda sai fotonäitusega „Häädemeeste naised“. Abiks oli meile tulnud Egle Vutt Uulu KSKst, kes pakkus puhvetis enda valmisatud küpsetisi. Koostöös noosootajate Robini ja Gretaga olid nad seltsimaja hoovis üles seadnud meeleolukad mängud noortele. Lisaks sellele toimusid päeva raames Suurkülas Fred Rõigase ja Reet Linna kontserdid ning

Häädemeeste Huviteater tõi külastajateni humoorika etenduse Tšehhovi novellide põhjal.

Augustikuud sai tervitatud sisutiheda loomepäevaga, kus tegevusi jätkus taaskord nii suurtele kui ka väikestele. Päeval sai osaleda paljudes ja vägagi erinevates töötubades. Päeva tõmbasid käima DanceActi tantsustuudio õpilased ja treener, kes üheskoos kõigi tantsuhuvilistega vägeva show korraldasid. Tehnika- ja meediahuvilised said proovida kontaktmikrofoni meisterdamist ja mobiilivideo monteermist. Kunstihinged said proovida kätt keraamikas ja une-



Suurküla Avatud Hoovide Päeva rongkäik. Foto: Keiri Kallas



Viikingitelahing. Foto: Jüri Looing

nägudepüüdja meisterdamisel. Päeva tipphetkedeks kujunesid Meister Jaani parmupilli töötuba ja tema livekontsert meie uhke tamme all.

Meeleolukale suveprogrammile tõmbas joone alla muuseumi- ja muinastulede öö 29. augustil. Kuna sel aastal olid need „ööd“ sattunud ühele päevale, siis püüdsime ka meie kaks asja omavahel ühendada. Lisaks muuseumi külastamisele oli kõigil huvilistel võimalus osa saada Mõõgavõitluseltsi poolt meieni toodud viikingite näidislahingust ja viikingi varustuse tutvustamisest. Hoolimata suve kõige kehvemast ilmast oli suur rõõm näha,

et publikut see tupp ei naelutanud, sest osalejate arv üllatas nii viikingeid kui ka korraldajaid. Ka ilmataat leebus õhtu lõpuks ja iilastulesid sai nautida juba ilma vihmata.

Lõpetuseks soovime me omalt-poolt tänada kõiki, kes ulatasid oma abikäe selleks, et sündmused väga hästi õnnestusid ja loomulikult kõiki neid, kes suvel tee meie juurde kultuuri nautima leidsid.

Aigi Treumuth

Häädemeeste Huvikeskuse juhataja

Mõtteklubi LIVONIA asutamine

16. augustil kogunes kenake hulk inimesi siit- ja sealtpoolt Eesti – Läti piiri Metsapoolse koolimaja, et pidada maha elmisel päeval Aināzis asutatud Livonia mõtteklubi/ideju kluba esimese koosoleku. Mis klubi see selline on? Kodanikualgatuse loodud mõtteklubi eesmärk on ühendada mõlemalt poolt piiri inimesi ja organisatsioone ning ideid ja algatusi, et muuta eelkõige haridus- ja kultuuri- sidemeid Eesti ja Läti vahel senisest oluliselt tihedamaks.

Mõtteklubi Livonia loojateks on inimesed, kes usuvad, et senisest suurem kultuuri- ja haridusalaane koostöö kahe piirkonna vahel on võimalik ja vajalik. Eestit ja Lätit lahutav keelebarjäär ei ole ei ajalooliselt olnud ega peaks ka nüüd olema takistuseks suurtele ühistele algatustele. Liituma on oodatud kõik Liivimaa ühisest arengust huvitatud inimesed, kes tahaksid teha senisest tihedamat koostööd ning kasutada piirkonna ressursse terviklikumalt.

Livonia esimesel „koosmõtlemlisel“ otsiti vastuseid kolmele suuremale küsimusele: kuidas täna koostöö toimib, millest tuntakse koostöösuhte arenemisel suurimat puudust ja kuidas Livonia mõtteklubi saab suhte edasisel arendamisel abiks olla?

Teadaovalt on suhtlemine Häädemeeste ja Salacgrīva valla rahva vahel olnud läbi aegade üpris tihe ning Metsapoolse kooli direktor Esta Vesik tõi ühe näitena esile tänagi suurepäraselt toimuvaid taidlejate traditsioonilisi ühiseid ettevõtmisi Treimanis ja mujalgi. Kohaliku ajaloo uurija Sulev Kasvandik tõi kaasa materjalid Heinaste kohta, mida on Häädemeestel aastate jooksul välja andnud. Samas tõdeti, et senine koostöö tugineb enamasti isiklikel pikaajalistel suhetel ning uusi algatusi pärssivad ennekõike keelebarjäär ja sellest tulenev info puudus. Mõtteklubi algatusgrupp tänas ja tunnustas kõiki neid inimesi, kes on senini head koostööd naabritega vedanud. Aastatepikkune kogemus on sisendanud veendumust, et piiriülene koostöö on vaatamata keelebarjäärile oodatud ja vajalik. Idee algatajate sõnul on mõtteklubi Livonia loodudki ennekõike just selleks, et seniseid tegijaid ja tegemisi toetada ning laiemalt tutvustada, et uued ideed ja algatused ajalooliste tihedate suhete kasvulavalt jõudsalt võrsuda saaksid.

Mõtteklubi esimesele koosolekule kogunes ligi 30 inimest Tallinnast Riiani, kes omavahel kontakte ja kogemusi vahetasid. Teatud mõttes üllatav on see, kuivõrd tihe on ini-



Livonia esimene koosmõtlemline. Foto: Sten Weidebaum

meste omavaheline läbikäimine Eesti ja Läti vahel ning kuivõrd vähe ikkagi teineteise tegemistest teatakse. Eesti juurtega Lätis elav Gints Kauniste tõi esile, et väga lihtne on Eestis kõik huvipakkuvad paigad kätte leida, „aga kus kõik inimesed on? Kuidas neid leida?“.

Livonia esimese koosmõtlemlise lõpetuseks otsustati pöörduda ettepanekutega Eesti ja Läti piiräärsete omavalitsuste poole, et leida võimalusi vastastikku teineteise keelte koolides õpetamiseks ning valla infokanalites vastastikku senisest rohkem informatsiooni vahetamiseks. Eesmärk võiks

olla püsirubriigi loomine vallalehtedes, kus naabrid oma tegemistest, kultuurikalendrist ning huvitavatest algatustest teineteist üle piiri teavitaksid. Miks mitte lisada iga kord ka mõned kasulikud fraasid, mida naabritega kohtumisel hea kasutada oleks – „Tere!“, „Nägemiseni!“, „Mis kell kontsert algab?“, „Minu nimi on...“ jne.

Kolmandaks otsustati moodustada Facebooki grupp, et lihtsustada inimeste omavahelist läbikäimist ning luua tingimused uute algatuste ja olemasolevate ideede ühiseks teostamiseks.

Livonia Mõtteklubi/ Ideju kluba/

Thought Factory Facebooki grupp on nüüd loodud ja ootab uusi huvilisi ja ideid mis aitaksid koostööd vanal Liivimaal tihedamaks ja ulatuslikumaks arendada.

Livonia mõtteklubi on seadnud endale eesmärgiks hakata korraldama regulaarseid kohtumisi, kuhu kutsuda inimesi, et teada saada, mida kohapeal juba tehakse ja mida edasi arendada. Soov oleks jätkata kontaktide arendamist Eesti ja Läti koolide vahel, et õpilastel tekiks võimalus läbi isiklike kontaktide teineteise kultuuriruumiga tutvumiseks.

Jutuks on olnud ka järgmisel suvel ühise piiriülese kodukohvikute päeva korraldamine, mille nimeks võiks olla mõlemas keeles täpselt sama tähendust omav sõnapaar VEEL PUTRU.

Kõige tähtsamaks peetakse siiski infovahetuse olulist arendamist ja huvitatud inimeste koondamist. Seega – kui keegi tunneb mõtteklubi vastu huvi ja soovib ühineda, siis meid võib leida Facebookist, aga võib anda endast ka muul moel märku, võttes ühendust Livonia algatusgrupi liikmetega.

Mõtteklubi Livonia algatusgrupp

Sten Weidebaum, Kersti Uibo,

Riina Kallaste, Aule Kink

Tantsuturniir “Treimani suvi ‘20”

Augusti viimasel laupäeval sai Treimanis teoks rahvusvaheline võistlustantsuturniir, millel osalesid Eesti ja Läti tantsuklubid. Maikuust edasi lükatud võistlusele tulid tantsupaarid kaugelt Lätist Ograst ja Aiskrauklest. Eestit esindasid Tallinna ning Pärnu tantsijad. Võisteldi standard- ja ladinameerika rütmides. Turniiri avasid keskpäeval laste võistlusklassid.

Peale neid jätkasid seniortantsijad. Lisaks teistele auhindadele anti välja ka Tango Karikas. Tore päev lõppes tantsuõhtuga ansambli Treffunx saatel. Sündmuse eestvedajaiks oli Pärnu tantsuklubi Fox eesotsas Ants Lopsikuga ning oma toetava õla panid alla Eesti Kultuurkapital ja OÜ Helgi&Pojad.

Viljar Soomre



Tantsuturniir Treimani Suvi'20. Foto: Viljar Soomre

Ühest vanast veast

1998. aasta kevadel Tallinnas toimunud Muinsuskaitse Seltsi mingil üritusel tuli vaheajal minu juurde mees, kes tutvustas ennast **Vello Paatsina** ja ütles, et töötab Tartus Kirjandusmuuseumis. Pakkus, et võib kirjutada ajakirja “HE” jaoks mõne haridusteamalise artikli. Võtsin pakumise rõõmuga vastu, kuna kaastööliisi oli napilt. Hiljem selgus, et Vello oli doktorikraadiga mees ja kirjutas õige mitu meikandi koolide alguse lugu. Nende kirjutiste tase on suurepärase!

Nüüd sattus juhuslikult kätte Vello saadetud kiri, mis kirjutatud 29. aprillil 1998. Kiri on kirjutatud peale seda, kui avaldasin “HE”-s 1 – 1998 **Vello Paatsi** kirjutatud artikli “Häädemeeste Õigeusu Kirikukihelkonna ja koguduse asutamine”. Tsiteerin sellest “Millaal asutati õigeusu koolid?” üht lõiku:

“Kus koolid tööd alustasid ja kes olid esimesed koolmeistrid, pole alati võimalik andmete nappuse tõttu surmkindlalt öelda. Piiskopi kantsleil kirjaga (10.07.1851) päritakse Sarnetilt aru, kas tema poolt valitud õpetajad Peeter Behr, Mihhail Lorents, Vassili Univer ja Ivan Ti(d)rekson vastavad seaduses ettenähtud nõuetele. Häädemeeste abikooli esimene koolmeister oli Mihhail Lorents ja kool töötas Peeter Andressoni majas kuni uue koolimaja valmimiseni Padinal



Häädemeeste Ap.õigeusu abikool Padinal. Ehitatud 1855. aastal. Foto: Rita Reppo

1. oktoobril 1875. ...”

Elmainitud kirjas V. Paatsi kirjutab, et ajakirjas on juhtunud viga – koolimaja Padinal valmis ikkagi 1855. aastal. See koolimajaks ehitatud hoone Häädemeeste – Soometsa teeristis on alles! Väike ime! Luterlaste umbes samal ajal ehitatud koolimaja põles 1880-kümnendate aastate lõpul.

Siit ettepanek Häädemeeste Kesk-koolile ja vallavalitsusele – peaks kuidagi praeguseid hoone omanikke toetama, et see ajalooline hoone veel kaua püsiks!

Samuti arvan, et oleks vaja kirjutada “Häädemeeste valla koolide raamat”.

Selle peaks aga koostama professionaal, kes üldist Eesti hariduslugu tunneb. Ainult materjali kogumine peaks toimuma kõikide poolt, kes midagi meie haridusloost teavad. Sellisel põhimõttel on koostatud ka Häädemeeste raamatukogus olev kahes köites “Hankasalmi kunnan historia” – “Hankasalmi valla ajalugu”.

Häädemeeste Vallavalitsus – võtame kooliraamatu tegemise lähiaastate plaani!

Aga konkursi kirjutaja leidmiseks võiks juba praegu välja kuulutada.

Sulev Kasvandik

SPORT

Sangpommisport

25. juulil toimusid Häädemeeste Spordikeskuses kahed sangpommivõistlused. Peeti spordiühing „Jõud” 2020. a meistrivõistlused ja selgusid 2020. a Häädemeeste valla lahtiste sangpommivõistluste medalivõitjad. Kokku osales võistlustel 28 sangpommi tõstjat 7-st maakonnast. Meie vallast osales 6 sangpommisportlast.

Meeste -85 kg kehakaalus saavutas veenva esikoha Siim Marjamägi, kes tõukas 32 kg pomme 66 korda ja rebis 80 korda. Meeste -78 kg kehakaalus jäeti Hannes Maal kolmandaks.

Noormeeste +75 kg kehakaalus saavutas teise koha Märt Veelaid, järgnesid Henry Näär ja Rainis Vesik. Võit läks Viljandimaale Raido Selgele. Poiste -14 aastat absoluutkaalus 12 kg pommidega tuli esikohale Klen Liiva.

22. augustil toimus Läti Vabariigis Varaklanis 2020. a Balti matš sangpommisportis. Igas kehakaalus esindas riiki üks võistleja. Üldkokkuvõttes võitis Läti, järgnesid Eesti ja Leedu. Pilg protokoll: **Mehed -78 kg** 1. Siim Marjamägi 270 p., 2. Edgars Prancans 249,5 p. (Läti), 3. koht Aurimas Stulgys 175 p. (Leedu). **Naised -63 kg** 1. Siiri Univer 170 p. 2. Violeta Liegyte 132 p. (Leedu), 3. Dita Stivrina 131 p. (Läti).

Aleksander Tõnis Joarand



Balti matš, mehed kuni 78 kilo. Võitja Siim Marjamägi. Foto: Siiri Univer



Häädemeeste valla sangpommitõstjad. Pildilt puudub Märt Veelaid. Foto: Triin Haljaste

Ammulaskmine

2020. aasta Eesti meistrid ammulaskmises selgusid 11.–12. juulil Viljandimaal, Külmallikul. Seenioride Eesti meistriks tuli Häädemeeste AK esindaja Aleksander Karama. Meestest saavutasid Häädemeeste AK amburid Teet Tagapere ja Ain Järvesaar hõbe- ja pronksmedali. Eesti meistriks krooniti Viljandi Ammuklubi „Nool” ambur Kaido Pärnoja. Naistest tuli koju pronksmedaliga Sale Leppik Häädemeeste AK esindajana. Eesti meistriks tuli väsimatu Merike Kahk „Noolest”. Kadettide arvestuses saavutasid hõbe- ja pronksmedali Rihard ja Robert Järvesaar Häädemeeste AK-st.

8. augustil toimusid Vaikla Puhkekeskuses Alutaguse auhinnavõistlused. Häädemeeste AK amburitest tulid kuldmedalile harjutuses JR 900 Madis Kivi ja Rihard Järvesaar. Sama värvi medali saavutas harjutuses SC 600 Teet Tagapere.

22.–23. augustil selgusid Häädemeeste staadionil Pärnumaa esiamburid. Häädemeeste amburitest tulid kuldmedalile seenioridest Aleksander Karama ja kadettidest Rihard Järvesaar. Hõbemedalile meestest Teet Tagapere ja kadettidest Robert Järvesaar. Ain Järvesaar ja Sale Leppik saavutasid neljanda koha.

Aleksander Tõnis Joarand



Eesti meistrivõistluste naiste esikolmik vasakult Rita Raud Merike Kahk ja Sale Leppik. Foto: Ain Järvesaar



2020 Pärnumaa meistrid ammulaskmises: Aleksander Karama, Merike Kahk, Kaido Pärnoja, Dmitry Saley ja Rihard Järvesaar. Foto: Maarika Atka

I Pärnumaa Mängude kergejõustiku MV

Kergejõustiku meistrivõistlus toimus 4. juulil Pärnus Rannastaadionil ja Häädemeeste valda esindas 5 sportlast, kes tõid koju ohtralt medaleid.

Elo Pendin saavutas NV 2 vanuseklassis 100m jooksus 2. koha ja 800m jooksus 1. koha. **Rudolf Harald Kivi** võitis U16 vanuseklassis kaugushüppes 3. koha ja kõrgushüppes 4. koha. **Taavi Lumiste** tõi U16 vanuseklassis koju 5. koha kuulitõukes

ja 4. koha kettaheites. **Valdur Sepp** saavutas MV vanuseklassis 100m jooksus 2. koha, kaugushüppes 2. koha, kettaheites 3. koha ja kuulitõukes 3. koha. Kõige rohkem medaleid korjanud **Heldur Sepp** võitis MV vanuseklassis kettaheites 2. koha, kuulitõukes 2. koha, kaugushüppes 1. koha, 400m jooksus 2. koha ja 100m jooksus 1. koha.

Aire Kallas-Maddison



1. kohal Heldur Sepp, 2. kohal Valdur Sepp ja 3. kohal Jaanus Getreu Läänerannast 100m jooksu autasustamisel. Foto: Kirsika Sepp

Pärnumaa MV Võidupüha maratonil

Eriolukorra tõttu toimus võistlus virtuaaljooksuna 18.–24.06. Maratoni distants oli 42,195 km ja poolmaratoni distants 21,097 km.

Poolmaratonis said autasustamise poodiumile MV vanuseklassis ka Häädemeeste

valla mehed. 1. koha ajaga 1:30:46 saavutas **Mario Maddison** ja 2. koha ajaga 1:31:35 **Allan Jaakson**.

Pärnumaa Võidupüha jooksust võtsid osa veel paljud Häädemeeste valla jooksupõlvad.



Poolmaratoni MV vanuseklassi autasustamisel vasakult 2. koha saavutanud Allan Jaakson ja 1. koha saavutanud Mario Maddison. Foto: Aire Kallas-Maddison

25. juulil toimusid XVII Pärnumaa lahtised meistrivõistlused kiikingus Pärnus Vallikäärus

Häädemeeste vallast osales 3 sportlast. 21–39 aastaste meeste arvestuses saavutas Marin Lumera 5. koha ja Joosep Männik 7. koha. Väga edukas

oli sellel võistlusel naised 17+ vanuseklassis **Adeele Arnek**, kes võitis 2. koha.

Aire Kallas-Maddison



Adeele Arnek kiikinguvõistlusel. Foto: erakogu

XXVII Rannamängud Pärlseljal 22. augustil 2020

Sellel aastal olid Rannamängude eestvedajaks Lääneranna vald ja eriolukorrast tingituna toimusid võistlused tavapärase kahe päeva asemel ühel päeval.

Häädemeeste valda esindasid 32 sportlast, alasid oli kokku 14.

Pilk protokoll:

PENDELTEATEJOOKSUS võitis Häädemeeste võistkond 2. koha koosseisus: Karl Eerik Eisenschmidt, Kevin Kester, Markus-Mikk Vainula, Karl Rahn, Hannes Maal, Maret Vilbaste, Kairi Uibu, Ruth Kurm, Anett Kentauria Liiva, Tairi Tomson.

RETRO ORIENTEERUMISES saavutasime 4. koha võistkonnaga: Tairi Tomson, Hannes Maal, Aire Kallas-Maddison ja Mario Maddison.

NAISTE VÕRKPALLIS tõime koju 2. koha võistkonnaga: Maret Vilbaste, Ruth Kurm, Anett Kentauria Liiva ja Kairi Uibu.

MEESTE VÕRKPALLIS võideti üledukalt 1. koht võistkonnaga: Karl Eerik Eisenschmidt, Kevin Kester, Kaspar Kodasma ja Karol Nairis.

JALGPALLIS saavutasime 4. koha võistkonnaga: Markus-Mikk Vainula, Karl Rahn, Erik Raimond Ristmäe, Kristjan Georg Ristmäe, Karl Eerik Eisenschmidt ja Janek Jõe.

SOPSUS tegi kõige parema tulemuse Aleksander Jänes ja Ruth Kurm, kes üldkokkuvõttes jäid jagama 4. ja 5. kohta aga valdade arvestuses tõid meile 3.-4. koha punktid.

KUULIJÄNNIS võitsid meeste arvestuses 4. koha Kevin Kester, 5. koha Aleksander Jänes, 6. koha Janek Jõe, 17. koha Hannes Maal. Naiste arvestuses võitsid 5. koha Kairi Uibu, 17. koha Tairi Tomson. Meesveteranide arvestuses võitsid 1. koha Valdur Sepp, 2. koha Heldur Sepp. Naisveteranide arvestuses võitsid 1. koha Annely Lihtne, 2. koha Annika Maasing.



Meeste arvestuses kaugushüppe medalid tulid kõik meie valda



Meesveteranide arvestuses korraliku medalisaagi tõid koju vennad Sepad



Naisveteranide arvestuses õed Annely Lihtne ja Annika Maasing kuulitõuke medalitega



Pendelteatejooksu võistkond

KAUGUSHÜPPES võitsid meeste arvestuses 1. koha Karl Rahn, 2. koha Kevin Kester, 3. koha Hannes Maal. Naiste arvestuses võitsid 1. koha Kairi Uibu, 9. koha Tairi Tomson. Meesveteranide arvestuses võitsid 1. koha Heldur Sepp, 4. koha Karol Nairis, 6. koha Valdur Sepp, 7. koha Mario Maddison. Naisveteranide arvestuses võitsid 4. koha Annika Maasing ja 6.-8. koha Annely Lihtne.

60 M JOOKSUS võitsid meeste arvestuses 3. koha Karl Rahn ja 12.-13. koha Kevin Kester. Naiste arvestuses võitsid 2. koha Kairi Uibu, 10. koha Maret Vilbaste ja 16. koha Tairi Tomson. Meesve-

teranide arvestuses võitsid 1. koha Heldur Sepp ja 3. koha Mario Maddison. Naisveteranide arvestuses võitis 10. koha Aire Kallas-Maddison.

KROSSIJOOKSUSUS võitsid meeste arvestuses 9. koha Hannes Maal ja 10. koha Karl Eerik Eisenschmidt. Naiste arvestuses võitsid 2. koha Kairi Uibu ja 8. koha Maret Vilbaste. Meesveteranide arvestuses võitis 1. koha Mario Maddison ja naisveteranide arvestuses 6. koha Aire Kallas-Maddison.

MÄLUMÄNGUS saavutati 4. koht meeskonnaga Helju Viirg, Ülo Sommer, Valve Sommer ja Anzela Leis. **JUHTKONNA VÕIST-**

LUSES saavutati 4. koht meeskonnaga Argo Mengel ja Urmas Aava.

RANNAMEES JA RANNANAINA VÕISTLUSEL saavutati 4. koht võistkonnaga Tairi Tomson ja Hannes Maal.

KÕIEVEOS saavutati 4. koht võistkonnaga Valdur Sepp, Heldur Sepp, Aleksander Jänes, Karl Eerik Eisenschmidt, Janek Jõe, Andres Umal ja Urmas Aava.

Üldarvestuses saavutati väärikas 4. koht.

Suured tänud kõigile sportlastele ja järgmistele mängudeni.

Aire Kallas-Maddison
kultuurinõunik

Fotod: Aire Kallas-Maddison

Uue traditsiooni päikeseline algus

30. augustil toimus Jõulumäel Pärnumaa Spordiliidu ja Jõulumäe Tervisespordikeskuse eestvedamisel PÄRNUMAA KOGU PERE LIIKUMIS-PÄEV. Päeva eesmärgiks oli tutvustada lastele ja lapsevanematele erinevaid huvitegevuse võimalusi. Kokku sai katsetada 14 erinevat ala: sõudmine, aerutamine, discgolf, maadlus, kepikõnd, geopeitus, orienteerumine, vehklemine, rullsuusatamine, maastikuvibu, MMA sportlik vabavõitlus, bodybalance, tãnavasport ja slackline. Kõikides alades tutvustavates punktides võeti lahkelt vastu kõik kohale tulnud pereliikmed sülelastest kuni vanaemade ja vanaisadeni välja. Orienteerumist katsetasid pereisad lapsevankreid lükates, poksikindaid sättisid kätte vanaemad koos lastelastega, aerutamist proovides lustisid pereemad vee peal tasakaalu otsides jne. Mitu korda päeva jooksul oli rahval võimalus nautida Nikolai Novosjolovi ja Katrina Lehise vehklemise demonstratsiooni. Päeva lõpus jäi kõlama väga positiivne tagasiside, kus külastajad olid rõõmsad võimaluse eest proo-

vida nii mitmekülgseid alasid, mida poleks osanud ja julgenud võib-olla muidu ise uudistama minna.

Mind ennastki üllatas, kui põnev võib-olla aerutamine, kui palju geopeituse aardeid on peidetud meie Häädemeeste valda ja kui põnev neid otsida on, kui palju füüsilist pingutust nõuab slackline'i peal trenni tegemine. Hing oleks soovinud jõuda kõikidesse punktidesse, aga aega ja jaksu jäi natuke väheks. Nii arvasid paljud teisedki, kelle rõõmuks plaanitakse sellest sündmusest luua iga-aastane traditsioon, et liikumisrõõm saaks pügeda iga ühe põue.

Iga osaleja, kes tutvus vähemalt 3 erineva alaga ja kogus sellega vähemalt kolm käepaela osales loosimises. Seega said paljud külastajad koju kaasa veel mõne vajaliku sportimisvahendi või toreda meene, mis seda liikumissoo püüab jäädavalt meenutada.

Suured tänud Pärnumaa Spordiliidule ja Jõulumäe perele.

Aire Kallas-Maddison
kultuurinõunik



Fotod: Kadri Orula Jõulumäe Tervisespordikeskus

UULU KSK KUTSUB
Tule LAADALE
26.09 KELL 11.00 - 14.00
ÜHESKOOS TRENNIMARATONIGA

Maal elamise päev

MÜÜGLI:

MESI

SALVID

HOLDISED

TÖIT

RIIDED

JA PALJU MUUD

MEE-MASSAAŽ

Aive ja Ave tervisetuba pakub mee-massaaži

TNP Konsultatsioonid OÜ otsib

KODUÕDE Häädemeeste ja Saarde valda

Kui Sul on avatud süda, õe diplom ja isikliku auto kasutamise võimalus, helista **634 5177**

või kirjuta tnpkonsult.personal@gmail.com.

UULU KSK JA HOPA TRENNIMARATON
Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus
26.09.20 kell 11.00 - 14.00

✓ Avatud uuenenud jõusaal koos treeneriga

✓ Peeglisaalis: Seltskonnatants - Marko Kiigajaan

✓ Suures saalis: Hopa Core/ Strong/ Hopa Actice/ Hopa päevatreenn/ Zumba

Registreeri gruppi
11.30 - 12.00/ 12.15 - 12.45
Tel 58068636
egle.vutt@haademeeste.ee

Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus **Hopa Fit** Jagatud elustiil **Maal elamise päev**

AIAMAJADE, KUURIDE, TERRASSIDE JA PIIRDEADE EHTUS



INFO Tel. **5575681**

LÕHUTUD PLIIDI- JA AHJUPUUDE MÜÜK KOOS VEOGA.

Telefon 5347 0723 / OÜ Mardi Metsatalu

TÄNUAVALDUS

Kabli küla Räägu tee sai korda ja nii korda, et hindeks paneks lausa 5 mitme plussiga. Räägu tee ääres elavad inimesed tänavad vallavolikogu, vallavalitsust ja tee ehitajat. Olge südamest tänatud! Soovime Teile jõudu ja jaksu raskusi võites, õnne veel rohkem kui sireliõites!

26. septembril kell 12.00
Häädemeeste Keskkoooli rajal

DISCGOLFI VÕISTLUSED

Vanusegrupid:
I - V klassid
VI - IX klassid
X klass + täiskasvanud

Autasustamine

12. septembril kell 12.00
Häädemeeste staadionil

**AMMULASKMIS-
VÕISTLUSED**

**Häädemeeste valla
auhindadele**

Metalli müük ja tellimine

LÄÄNE METALL

helista **56 242 882** kirjuta laanemetall@gmail.com



TÄISKASVANUTE RÜHMATRENNID:

T 18.15 - 19.30 - JOOGA (Kai Siidirätsep)
K 18.00 - 19.00 - JÕUSAALI RINGTRENNING (Egle Vutt)
N 11.00 - 12.00 - JOOGA eakatele (Kai Siidirätsep)
N 17.30 - 18.30 - HOPA TRENN (Lucia Ašmarina)
R 17.00 - 18.00 - STRONG (Egle Vutt)

INFO: Egle Vutt, tel 58068636, egle.vutt@haademeeste.ee

SÜNDMUSED SEPTEMBRIS JA OKTOOBRI

- 10.09** RMK orienteerumiseljapäevak Uulus kell 17-20
- 12.09** Tervisekõnni päev Nigula ravas koos RMK esindajaga, piknik, korraldaja Kabli Külaselts
- 12.09** 26. Pärnumaa bändide päev Treimani Rahvamajas
- 12.-13.09** Jõulumäe Sügisrull
- 13.09** Vanavanemate päev Häädemeeste Seltsimajas
- 15.09** Mälumänguhooaja lõpetamine Tahku Tares kell 18.30
- 16.09** Koduloolaste klubiõhtu AJARADADEL kell 18 Uulu Raamatukogus
- 19.09** Tahkurandlaste Suvelõpupidu Võiste Suveaias
- 19.-20.09** Suvelõpupäevad 11-17 aastastele lastele Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses
- 24.09** Tahkuranna Lasteaed-Algkooli lasteaias 39. aastapäev
- 26.09** Maal elamise päev Häädemeeste vallas
- 26.09** Häädemeeste Mihklipäeva discgolfi võistlused Häädemeeste Keskoolis
- 26.09** Pärnumaa suvised MV disc golfis Jõulumäel
- 01.10** Häädemeeste valla eakate päeva pidu Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuses
- 03.10** Salongiõhtu Tahku Tares kell 19
- 03.-04.10** Dynamic Discs Spring Masters 2020 disc golfis Jõulumäel
- 07.10** Pärnu maakoolide meistrivõistlused – Sügiskross Jõulumäel
- 10.10** Treimani laulupäev segakooridele
- 10.10** Pillimeeste päev Tahkuranna koolis
- 07.-16.10** Täiskasvanud õppija nädal Uulu Raamatukogus
- 21.10** Koduloolaste klubiõhtu AJARADADEL kell 18 Uulu Raamatukogus
- 20.-30.10** Raamatukogupäevad Uulu Raamatukogus
- 22.10** Häädemeeste Raamatukogus Eesti Raamatu päev
- 24.-25.10** DG Academy disc golfi võistlus Jõulumäel

LISAINFORMATSIOON

valla kodulehel kalendris või küsige kultuurinõunik
Aire Kallas-Maddisonilt tel 5358 5406 või
aire.kallasmaddison@haademeeste.ee

ALGAB JAHIHOOAEG

Sügis on kätte jõudnud. Viljad on salves, lapsed kooli saadetud ja jahimeestel algab 1. oktoobrist ajajahi hooaeg. Ajajahi peetakse eelkõige põdrale, aga ka näiteks metsseale ja šaakalile. Tahkuranna Jahiseltsi jahipiirkond jääb kahe valla territooriumile – nendeks on osaliselt Saarde vald ning suures osas Häädemeeste vald. Enamasti peetakse jahi riigimetsa aladel, kuid arvestatav osa jahipiirkonnast jääb ka vallakodanike eramaadele ja kinnistutele. Kuna jahi ajal võivad loomad käituda tavapärasest erinevalt, siis võivad nii ulukid kui ka jahikoerad sattuda Teie kinnistutele. Siinkohal loodame kodanike mõistvale suhtumisele ja arusaamisele.

Meeldivat koostööd soovides



TREIMANI RAHVAMAJAS
12. SEPTEMBER KELL 17:00

PÄRNUMAA BÄNDIDE 26. PÄEV

ESINEVAD ANSAMBLID

VANAD SÕBRAD
ANDRES AHTO
TREFFUNX
SIILAKBÄND
PALAT NR.7
LÄHKMA PILLIMEHED
VINTRA TRIO
KSJKMÄU
THE SILENCE
KÕU
SPECTRA MI

OODATUD ON KÕIK MUUSIKA- JA TANTSUUVILISED!

AVATUD BAAR

SÜNDMUST TOETAVAD: EESTI KULTUURKAPITAL, TEATER ENDLA, PÄRNUMAA OMAVALITSUSTE LIIT, PÄRNU KONTSEKRETOORIUM, PVX AS KAUPUS MUUSIK, HÄADEMEESTE VALD, HÄADEMEESTE MINERAALVESI, VIA IKLA BISTROO, KABLI PAGAR, JÕUMES AARE MESILA, OÜ HELGI&POJAD

KUTSIKAKOOL VÕISTES

TREENINGUD VÕISTE OLMEHOONE MURUPLATSIL

ALUSTAME 7. SEPTEMBRIL KELL 18
Registreeri www.treenikoera.ee
või helista tel 5194 9085

WWW.TREENIKOERA.EE PLATINUM shiningpet Põhja-Mark

MIKSTEATER

PÖIALPOISS NILS KARLSSON

ASTRID LINDGREN

Tõlkija ÜLE KIVET
Dramaturg-lavastaja KAIDO RANNIK
Kunstnik TRIIN SIMON
Muusikaline kujundaja ANDRES VAGO
Valguskunstnik MARTIN MEELANDI
Osades KRISTO TOOTS ja MART TOOME

HÄADEMEESTE SELTSIMAJA
13. september kell 19

Pilet 2 eur
www.salm.ee www.miksteater.ee

Pillimeeste päev

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli saalis

10. oktoobril algusega kell 12.00
Uksed lahti alates kella 10.00-st

Sissepääs
2 eur

26. september kell 11-16

Maal elamise päeva raames on avatud:

- Häädemeeste vallamaja
- Uulu Kultuuri- ja Spordikeskus
- Külastuskeskus Tahku Tare
- Häädemeeste Seltsimaja
- Häädemeeste Keskool
- Häädemeeste Muuseum
- RMK Kabli külastuskeskus
- Kabli Seltsimaja
- Treimani Rahvamaja ja Raamatukogu
- Metsapoolse Põhikool

TULE OMA PEREGA JA KUTSU SÕBRAD LINNAST MAALE!

IGA PUNKTI KÜLASTUSEL SAAB TÄITA LOOSIKUPONGI.

Maal elamise päev
26. september 2020
www.maalelamispäev.ee

HÄADEMEESTE HÄÄ

Sügislaulat

26.09.2020 : kell 11-16

Häädemeeste Seltsimajas

Müügil kohalik käsitöö ja toit
Kohvik

12.00 Häädemeeste huviteatri pärimusetendus
"Minu ema ema oli minu emale seda kõnelnu."

Töötoad

Lisainfo ja registreerimine
+372 5559 3118
huvikeskus@haademeeste.ee

Maal elamise päev
26. september 2020

PEREPÄEV

TAHKU TARES
26. SEPT KELL 11.00 - 14.00

LOTTE

KUTSUB

MÄNGUD koos LOTTEGA
12.00 - 13.00

TAHKU TARE mängud
11.00 - 12.00

ÕUNAKOOGI võistlus vanematele
13.00 - 14.00

KOHIK ja HOIDISTE DEGUSTEERIMINE
11.00 - 14.00

TULE VEEDA TORE PÄEV!



Õnnitleme septembrikuu sünnipäevalapsi!

*Et Su rõõmude maa
oleks ääretult lai,
kus iga päev liigud,
vaatad ja käid!*

17.09	OLEV LIIVA	95	Treimani küla
27.09	ELLEN ARUSOO	91	Majaka küla
4.09	AINA JÜRISOO	90	Ikla küla
13.09	EVALD TALTS	89	Jaagupi küla
7.09	SAIMA VAHER	88	Penu küla
13.09	LIVIA LANG	88	Treimani küla
20.09	IMBI MENGEL	88	Võiste alevik
28.09	VELTA HOLM	88	Metsapoole küla
15.09	UNO EESNURM	87	Võiste alevik
22.09	VIIVE MIILIMÄE	86	Võiste alevik
21.09	ARVI JÜRIMA	85	Reiu küla
2.09	KOIDU HEIN	84	Võiste alevik
2.09	HELVI LUMERA	84	Arumetsa küla
21.09	ELLA KASK	84	Laadi küla
2.09	ANU LEPIK	83	Tahkuranna küla
6.09	ALEFTINA SOBOLEVA	83	Uulu küla
9.09	LAINA ARUKASK	83	Rannametsa küla
17.09	MILVI HELBERG	83	Kabli küla
28.09	LIIA PAHK	83	Häädemeeste alevik
2.09	LINDA LILLE	82	Arumetsa küla
13.09	UNO ROODEN	81	Majaka küla
30.09	ARVO RAAP	81	Ikla küla
30.09	LIUDMILA SMOLNIKOVA	81	Reiu küla
8.09	MAHMUT BAIBURIN	80	Reiu küla
20.09	MILVI SIIGLA	80	Häädemeeste alevik
28.09	REIN TOOM	80	Häädemeeste alevik
1.09	VIIVI VESIK	75	Rannametsa küla
25.09	AVO RAHU	75	Lepaküla
6.09	AARE MARTIN	70	Reiu küla
15.09	AIME-VALVE NAAR	70	Kabli küla
30.09	HELGAR LAADRE	70	Soometsa küla
30.09	ANU KERSALU	70	Reiu küla
7.09	KALEV JUURIKAS	65	Häädemeeste alevik
12.09	HELVI VALG	65	Sooküla
16.09	MARJE LOORENTS	65	Häädemeeste alevik
16.09	JUTA UUSTALU	65	Laadi küla
19.09	LAILA MÄNNIK	65	Uulu küla
21.09	AILI RAUD	65	Papisilla küla
24.09	VALENTINA ANDREJEVA	65	Urissaare küla
2.09	URVE MURU	60	Häädemeeste alevik
3.09	RITA LUHAOJA	60	Mereküla
4.09	MIHKEL SOOMETS	60	Uuemaa küla
28.09	MARET PEDAK	60	Reiu küla

Vallaelanike soovil on avaldatud ka sünnipäevalapse elukoht küla täpsusega. Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist lehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressil tiu.sommer@haademeeste.ee ja toomas.abel@haademeeste.ee või telefonidel 444 8897 ja 446 4175 või 508 9266 ja 5819 0592 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.



TOIMETUS

Väljaandja ja toimetus: Häädemeeste Vallavalitsus
Toimetajad: Tiiu Sommer ja Toomas Abel
Telefon 444 8897 või 446 4175
e-kiri: tiu.sommer@haademeeste.ee või toomas.abel@haademeeste.ee

Postiaadress: Ajaleht "Liiviranna"
Pargi tee 1 Uulu, Häädemeeste vald 86502, Pärnumaa
Küljendus ja trükk: Hansaprint OÜ
Tiraaž 2120 eksemplari

VALLAMAJA: 444 8890 ja 5335 8992,
haademeeste@haademeeste.ee
Järgmise lehe materjalid peavad toimetusse jõudma
hiljemalt eelneva kuu 28. kuupäevaks.

**TAHKURANDLASTE
SUVELÕPUPIDU**
VÕISTE SUVEAIAS
19.09.2020

ALGUS KELL 19.00
TÄHISTAME TAHKURANNA HÄRIDUSELU
190. AASTAPÄEVA

SUVELÕPU KUUMUST
AITAB HOIDA
SAUNAPOOD

DJ RIHO PRUUL

TANTSUTRUPP
MUCHO MALO

ANSAMBEL
MANIJA POISID

23.00 ILUTULESTIK

TÜHJA KÕHU JA
RÕÕMSA MEELE EEST
KANNAVAD HOOLT

ÜRITUS ON KÜLASTAJATELE TASUTA!

UULU KULTUURI- JA SPORDIKESKUSES
EAKATE PÄEV
1. OKTOOBER 2020
KELL 14.00 - 17.00

PÄEVAKAVA:
13.45 - kogunemine, avatud teenuseid
tutvustavad punktid. Toode müük.
14.00 - eakate päeva avamine
14.30 - esineb Ants Taul Torupillitalust
15.30 - tantsuks IRENA ja Ivar Hansen

REGISTREERIMINE KUNI 25.09 JA
BUSSITRASPORDI INFO:
Egle Vutt, tel 58068636,
egle.vutt@haademeeste.ee

MÄLESTAME LAHKUNUID

VELLO LILLEVÄLI 30.03.1937-08.07.2020	Laadi küla
VELLO PÄRNA 17.02.1936-09.07.2020	Piirumi küla
ELLA RAID 27.08.1932-09.07.2020	Häädemeeste alevik
ENDEL KALLAS 30.06.1936-11.07.2020	Sooküla
EINO VILGATS 30.06.1936-19.07.2020	Soometsa küla
ASTA HOLTER 23.03.1931-21.07.2020	Võiste alevik
VIKTOR SÄDE 07.06.1956-26.07.2020	Mereküla
LAINA TROSKA 31.10.1936-02.08.2020	Häädemeeste alevik
THEA KIUDORV 28.05.1928-16.08.2020	Treimani küla
ANTI VAIK 25.05.1967-16.08.2020	Ikla küla
MARTHA KIVIMÄGI 27.03.1926-27.08.2020	Rannametsa küla
ÜLO LIIBER 24.12.1939-28.08.2020	Treimani küla
LEIDA KALM 05.01.1925-31.08.2020	Võiste alevik



Õnnitleme noori peresid



LISETTE LOORE KONGUS Ema Heleri Matsik, isa Andres Kongus	30.06.2020
RUBEN RÜÜTLI Ema Alice Heinmets, isa Kenneth Rüütli	06.07.2020
BRENNETH KIVISELG Ema Ave Pärnaste, isa Karel Kiviselg	13.07.2020
RUBY NAABER Ema Elisabeth Lilleväli, isa Kevin Naaber	30.07.2020
ROBIN TOMINGA Ema Mari Saat, isa Malvo Tominga	12.08.2020
GREETE JÜRGENS Ema Jane Talts, isa Karol Jürgens	12.08.2020

Uulu segakoor kutsub

Uulu segakoor alustab oma 10. hooaega, kuhu on planeeritud mitmeid toreid ettevõtmisi ja juubelikontsert. Ootame oma ridu täiendama uusi laulusõpru koduvallast ja mujaltki! Koori dirigent Anneli Kuningas on valmis kohtuma 16. septembril kell 18.30 Uulu kooli lauluklassis! Tulge ja laulge koos meiega!



TULE JUUKSURISSE!

Broneeri aeg ette: 5397 8597
Juuksur: Elme Eeskivi
Pargi tee 3, Uulu

KOGUDUSTE TEATED

EELK Häädemeeste Püha Miikaeli kirikus:	
13. septembril kell 12.00	XV pühapäev pärast nelipüha
20. septembril kell 12.00	XVI pühapäev pärast nelipüha
27. septembril kell 12.00	XVII pühapäev pärast nelipüha
27. septembril kell 13.30	Piiblitund kogudusemajas
29. septembril kell 12.00	Peaingel Miikaeli püha, mihkclipäev
4. oktoobril kell 12.00	Kiriku nime- ja 146. aastapäev (templipüha)
11. oktoobril kell 12.00	Lõikustänapüha, XIX pühapäev pärast nelipüha

EELK Tahkuranna Maarja kirikus (Võistes):	
13. septembril kell 9.30	Neitsi Maarja sünnipüha, kiriku nime- ja aastapäev

EELK Treimani Püha Matteuse kirikus:	
27. septembril kell 14.00	Apostel ja evangelist Matteuse püha, kiriku nime- ja aastapäev

Jätakuvalt tuleb järgida ka kirikus tervisealaseid soovitusi, nagu lähikontakti vältimine ja käte pesemine/desinfitseerimine.
Lähem info: tel 5633 5750 (õpetaja Tauno Teder)

Jumalateenistused õigeusu kirikutes Häädemeestel:

19. septembril kell 10.00	Liturgia. Ristiülendamise püha
10. oktoobril kell 10.00	Liturgia. Lõikustänapüha
Urissaares:	
3. oktoobril kell 11.00	Liturgia. Lõikustänapüha
Treimanis:	
17. oktoobril kell 11.00	Liturgia. Lõikustänapüha
Tahkurannas:	
31. oktoobril kell 11.00	Liturgia. Lõikustänapüha